

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Jan Jelínek

Proměna lucemburské zahraniční politiky

Bakalářská práce

Praha 2013

Autor práce: **Jan Jelínek**

Vedoucí práce: **Tomáš Weiss, Ph.D.**

Rok obhajoby: **2013**

Bibliografický záznam

JELÍNEK, Jan. *Proměna lucemburské zahraniční politiky*. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií, 2013. 56 s. Bakalářská práce (Bc.). Vedoucí bakalářské práce Tomáš Weiss, Ph.D.

Abstrakt

Bakalářská práce „Proměna lucemburské zahraniční politiky“ se orientuje na soudobou zahraniční politiku Lucemburska. Od druhé poloviny 20. století lze pozorovat častou proměnlivost lucemburské zahraniční politiky, která se projevuje i v současné době. Veškeré minulé proměny lucemburských externích priorit se odehrály na pozadí dalekosáhlých změn ve světové sféře. Právě probíhající proměna lucemburské zahraniční politiky taktéž ilustruje přednesený vztah, kdy se priority lucemburské externí politiky přizpůsobují měnícímu se globálnímu prostředí.

V době vzniku prvotních struktur Evropského společenství v poválečné Evropě se Lucembursko rozhodlo výrazně připojit do procesu evropské integrace, přinášející Lucembursku příležitost stát se důležitým evropským centrem. V současnosti je v lucemburské zahraniční politice viditelné soustředění i na vzdálenější světové oblasti Arabského poloostrova a jihovýchodní Asie. V bakalářské práci je nejprve věnován prostor pro ilustraci dosavadních změn v lucemburské zahraniční politice směřující k evropské integraci a také k zobrazení soudobé pozice Lucemburska v Evropě. Dále se práce soustředí na předestření proměňující se orientace lucemburských externích priorit i důvodů vedoucích k rozšiřování lucemburské sítě zahraničních ambasad. V závěru dochází ke shrnutí zjištěných poznatků o proběhnuvší i současné proměně lucemburské zahraniční politiky.

Abstract

Bachelor thesis "The change of Luxembourg's foreign policy" focuses on contemporary foreign policy of Luxembourg. The state of flux of Luxembourg's foreign policy is visible from the second half of the twentieth century, occurring at the present time as well. Past far-reaching changes of the world sphere were in the background of prevailing part of changes in external Luxembourg's priorities. The current alteration of Luxembourg's foreign policy

illustrates the presented relation as Luxembourg's external priorities adapt to the changing global stage.

Luxembourg decided to directly come down to the process of European integration in the time of the beginning of European Community in post-war Europe, which provided the opportunity to become an important European centre. In the present time, Luxembourg's foreign policy concentrates apart from other things on remote world regions of Arabian Peninsula and south-eastern Asia. This bachelor thesis is firstly devoted to illustrate the past approximation of Luxembourg's foreign policy towards Western Europe as well as to present the position of Luxembourg in Europe. Followingly, it depicts the changing orientation of foreign external priorities of Luxembourg associated with the extending of the network of Luxembourg's embassies. Discovered findings of past and present changes of Luxembourg's foreign policy are outlined in the concluding part.

Klíčová slova

Zahraniční politika, Lucembursko, zahraniční priority, EU, velvyslanectví, CFSP

Keywords

Foreign policy, Luxembourg, foreign priorities, EU, embassies, CFSP

Rozsah práce: 79245 znaků

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna veřejnosti pro účely výzkumu a studia.

V Praze dne 14. května 2013

Jan Jelínek

Poděkování

Rád bych při této příležitosti poděkoval svému vedoucímu práce Tomáši Weissovi, Ph.D. za vstřícnost a cenné rady poskytnuté při vedení této práce. Srdečné poděkování za předestření cílů lucemburské diplomacie patří také Philippe Donckelovi, Conseiller de Légation Odboru pro politické záležitosti Ministerstva zahraničních věcí Lucemburského velkovévodství.

PROJEKT BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno:

Jan Jelínek

E-mail:

jelinek.jan.3@centrum.cz

Semestr:

LS 2012

Akademický rok:

2011/2012

Název práce:

Proměna lucemburské zahraniční politiky

Předpokládaný termín dokončení (semestr, školní rok):

LS 2013

Vedoucí bakalářského semináře:

doc. PhDr. Jiří Vykoukal, CSc.

Vedoucí práce (není povinné):

Tomáš Weiss, Ph.D.

Zdůvodnění výběru tématu práce (5 řádek):

Práce tematicky zapadá do soudobé problematiky definování adekvátní zahraniční politiky státu. V současné lucemburské zahraniční politice lze pozorovat rozšíření její dlouhodobě převládající orientace na prostředí Evropské unie o další světové oblasti. Zahraniční politika představuje důležité spojení s mezinárodním prostředím, přes které státy často prosazují své klíčové priority. V případě Lucemburska, zahraniční politika také výrazně zohledňuje měnící se domácí zájmy a je tudíž vhodné se blíže zaměřit na její probíhající proměnu.

Předpokládaný cíl (5 řádek):

Cíl práce spočívá v představení proběhnuvší i současné proměny lucemburské zahraniční politiky. S cílem této práce se pojí výzkumná otázka: Proč se Lucembursko ve své zahraniční politice soustředí na dříve opomíjené vzdálenější světové oblasti a přistupuje k rozšiřování sítě ambasad? Lucemburská externí politika bude zobrazena a analyzována v širších souvislostech s vnitrostátním prostředím Lucemburska i s jeho evropskou pozicí.

Základní charakteristika tématu (10 řádek):

Od vzniku Belgicko-lucemburské ekonomické unie je viditelné přiblížení lucemburské zahraniční politiky k evropské spolupráci, přičemž k výraznější profilaci, směřující k vytvoření Severoatlantické aliance i budoucích Evropských společenství, dochází od čtyřicátých let. Díky své úspěšné participaci na evropské integraci i etablování v širším mezinárodním finančním prostředí se Lucembursko stalo důležitým centrem Evropské unie. Po rozpadu bipolárně rozdělené Evropy se Lucembursko podílí i na řadě mírových operací a rozvojových projektech. V současnosti lze pozorovat prioritní zaměření na další dříve opomíjené světové regiony, ilustrované deklarováním otevření velvyslanectví ve Spojených arabských emirátech a v Turecku i globálními diplomatickými aktivitami. Právě předestřené probíhající iniciativy rozšiřují zaměření lucemburské zahraniční politiky, čímž důležitě olivňují zahraniční vztahy Lucemburska.

Předpokládaná struktura práce (10 řádek):

Struktura práce se odvíjí od spojení historického přístupu, sloužícího pro představení dosavadního vývoje lucemburské zahraniční politiky, s principem diverzifikovaného výběru prvků současné externí politiky, vedoucí k předestření její aktuální podoby. V první kapitole bude ilustrováno specifické postavení Lucemburska v Evropě i domácí aspekty viditelně určující jeho zahraniční priority. Druhá kapitola bude věnována dosavadní zahraniční politice Lucemburska. Ve třetí kapitole se pozornost přesune na současnou podobu

lucemburské zahraniční politiky, se zřetelí k jejím proměněným externím prioritám. Čtvrtá kapitola představí proběhnuvší proměnu i důvody vedoucí k rozšíření její orientace o vzdálenější regiony. V závěru poté dochází ke shrnutí zjištěných poznatků o dlouhodobé podobě lucemburské zahraniční politiky i o její současné proměně.

Základní literatura (10 nejdůležitějších titulů):

ASSELBORN, Jean. Déclaration de politique étrangère. Luxembourg, 2012.

DESSOUKI, Ali E. Hillal; KORANY, Bahgat. The Foreign Policies of Arab States: The Challenge of Globalization. Cairo: American University in Cairo Press, 2010.

HILL, Christopher. The Changing Politics of Foreign Policy. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2003.

KREINS, Jean-Marie. Histoire du Luxembourg: des origines à nos jours. Paris: Presses Universitaires de France, 2010.

FURNESS, Mark. „Who Controls the European External Action Service? Agent Autonomy in EU External Policy“. European Foreign Affairs Review. March 2013, vol. 18, no. 1, s. 103-125.

MAGONE, José M. Contemporary European Politics: A comparative introduction. Abingdon: Routledge, 2011.

LELIEVELDT, Herman; PRINCEN, Sebastiaan. The Politics of the European Union. Cambridge: Cambridge University Press, 2011.

SMITH, Karen E. European Union Foreign Policy in a Changing World. Cambridge: Polity Press, 2008.

STEINMETZ, Robert; WIWEL, Anders. Small States in Europe: Challenges and Opportunities. Aldershot: Ashgate Publishing Limited, 2010.

TRAUSCH, Gilbert. Histoire du Luxembourg: le destin européen d'un petit pays. Évreux: Privat, 2003.

Podpis studenta a datum

Schváleno	Datum	Podpis
Vedoucí bakalářského semináře		
Garant oboru		

Obsah

ÚVOD	- 2 -
1. LUCEMBURSKO A JEHO POZICE V EVROPĚ.....	- 9 -
1.1 <i>Spojování s Evropou.....</i>	<i>- 9 -</i>
1.1.1 <i>Doba vytváření evropských společenství</i>	<i>- 9 -</i>
1.1.2 <i>Přeměna do světového finančního centra</i>	<i>- 12 -</i>
1.2 <i>Současné postavení.....</i>	<i>- 13 -</i>
1.2.1 <i>Důležité rysy současného Lucemburska</i>	<i>- 13 -</i>
1.2.2 <i>Projekty.....</i>	<i>- 14 -</i>
1.2.3 <i>Lucemburský finanční sektor</i>	<i>- 15 -</i>
1.2.4 <i>Pozice v EU a společenství Benelux</i>	<i>- 16 -</i>
2. DOSAVADNÍ VÝVOJ ZAHRANIČNÍ POLITIKY	- 17 -
2.1. <i>Období bipolárně rozdělené Evropy.....</i>	<i>- 17 -</i>
2.1.1. <i>Zahraniční politika v době budování Evropských společenství</i>	<i>- 17 -</i>
2.1.2. <i>Rozšíření zahraničně-politických aktivit.....</i>	<i>- 18 -</i>
2.2. <i>Od skončení studené války.....</i>	<i>- 20 -</i>
2.2.1. <i>Zahraniční politika v globálně propojeném světě.....</i>	<i>- 20 -</i>
2.2.2. <i>Od přelomu tisíciletí</i>	<i>- 22 -</i>
3. SOUČASNÁ ORIENTACE A PRIORITY	- 24 -
3.1. <i>Lucemburské domácí a zahraniční priority</i>	<i>- 24 -</i>
3.1.1. <i>Domácí cíle.....</i>	<i>- 24 -</i>
3.1.2. <i>Zahraniční priority</i>	<i>- 26 -</i>
3.2. <i>Orientace lucemburské externí politiky</i>	<i>- 27 -</i>
3.2.1. <i>Současná orientace.....</i>	<i>- 27 -</i>
3.2.2. <i>Rozšíření lucemburské diplomatické sítě</i>	<i>- 29 -</i>
3.2.3. <i>V perspektivě nynějšího vývoje zahraničního prostředí.....</i>	<i>- 31 -</i>
4. PROMĚNA LUCEMBURSKÉ ZAHRANIČNÍ POLITIKY	- 35 -
4.1. <i>Princip přizpůsobování zahraničně-politických priorit</i>	<i>- 35 -</i>
4.2. <i>Současná situace.....</i>	<i>- 36 -</i>
ZÁVĚR.....	- 38 -
SUMMARY.....	- 39 -
POUŽITÁ LITERATURA	- 42 -
ODBORNÉ PUBLIKACE A KNIHY	- 42 -
ODBORNÉ ČASOPISY	- 43 -
NOVINOVÉ ZDROJE	- 44 -
ELEKTRONICKÉ ZDROJE	- 44 -
SEZNAM PŘÍLOH	- 50 -
PŘÍLOHY	- 51 -

Úvod

V lucemburské zahraniční politice je v současné době patrná snaha o vytvoření bližších vazeb se světovými teritorii ležícími mimo oblast Evropské unie. Přes poměrně rozsáhlou síť lucemburských velvyslanectví i belgických, či nizozemských zastupitelských úřadů ve vzdálenějších světových oblastech, přistoupilo Lucembursko v roce 2011 k otevření velvyslanectví ve Spojených arabských emirátech (SAE) a v Turecku.¹ Cílem bakalářské práce je objasnit důvody vedoucí Lucembursko k navázání bližších vztahů se vzdálenějšími světovými teritorii a k rozšíření sítě lucemburských zastupitelských úřadů. Lucemburské kroky jsou pozoruhodné především ve světle současné finanční situace v Evropě, která přivádí řadu států spíše k uzavírání svých zahraničních velvyslanectví či konzulátů. Výzkumná otázka proto zní: *Proč se Lucembursko ve své zahraniční politice soustředí na dříve opomíjené vzdálenější světové oblasti a přistupuje k rozšiřování sítě zastupitelských úřadů?*

Pro adekvátní ilustraci současných lucemburských externích priorit je potřeba zobrazit lucemburskou zahraniční politiku v delším časovém období. Vhodné ohraničení pro dané časové období je doba pozdějších čtyřicátých let 20. století, kdy dochází ke vzniku počátečních forem současných institucí evropského společenství. Podrobněji bude nahlíženo na lucemburskou zahraniční politiku od doby rozpadu bipolárně rozdělené Evropy, především pro výraznější vazbu se současnými prioritami Lucemburska. Lucemburská externí politika bude zobrazena a analyzována také v širších souvislostech s vnitrostátním prostředím Lucemburska i s jeho evropskou pozicí.

Důležitým teoretickým podkladem pro analýzu priorit lucemburské zahraniční politiky a vztahů s dalšími státy je přístup od Christophera Hilla z roku 2003 vhodně zobrazující externí politiku určitého státu.² Christopher Hill přistupuje k definování zahraniční politiky jako souboru důležitých státních cílů formovaných skrze působení domácích aktérů a prioritních zahraničních aktivit daného státu, které lze označit jako externí priority. Přes svou obecnou formu, variabilitu i zřetelné nezahrnutí globálních spojení ovlivňujících současné mezinárodní vztahy, je možno představenou definici použít k objasnění lucemburské

¹ Représentations Consulaires du Grand-Duché de Luxembourg à l'étranger. Ministère des Affaires Etrangères, Grand-Duché de Luxembourg. Luxembourg: 2012 [cit. 2012-10-24].
<http://www.mae.lu/en/content/download/32330/246402/version/1/file/Representation_consulaire_lux_a_letrang er.pdf>

² HILL, Christopher. The Changing Politics of Foreign Policy. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2003.

zahraniční politiky. Představuje tudíž vhodná kritéria pro výběr faktorů určujících priority externí politiky Lucemburska.

Význačnou inspirací pro pojetí práce byla publikace *Le Role et la Place des Petits Pays en Europe au XXe Siecle*³ autorského kolektivu pod vedením Gilberta Trausche. Lucembursko je spatřováno v perspektivě zohledňující prolínání evropských i domácích cílů malých států s přáními výrazně větších evropských mocností, příkladem Francie, Německa, Velké Británie etc. Lucemburské evropské i světové priority jsou často spíše podružné v porovnání se strategiemi větších států. V evropské sféře dochází proto ke zdárné obhajobě lucemburských cílů pouze v případě, kdy se zdatně nepříčí zájmům převažujících velmocí. Práce také ale bere v potaz opačný postoj k roli drobných států v mezinárodním prostředí od Denise de Rougemonta z roku 1977 v knize *L'Avenir est notre affaire*⁴. Právě malé státy spíše dokáží dobře definovat své externí priority, protože v porovnání s geograficky rozsáhlejšími velmocemi reprezentují daleko lépe se shodující potřeby domácích oblastí. Studie vychází také z poznatků odbornice na prostředí *Evropské unie* (EU) Judith Sinnigeové⁵ z roku 2009, která upozorňuje na často přehlíženou schopnost geograficky nepřilíš významných států zdárně balancovat v mezinárodním prostředí, kde silnější aktéři nepřilíš jasně určují své priority. V analýze lucemburské zahraniční politiky je proto brán zřetel na právě uvedené charakteristiky role drobných států v mezinárodních vztazích i v Evropě.

Vhodné je nyní shrnout roli představených publikací a autorů v této práci. Od Christophera Hilla se studie inspiruje obzvláště principem současné orientace na domácí i vnější faktory, jejichž souhra vytváří výslednou podobu zahraniční politiky dnešních států. Gilbert Trausch představuje důležitý předpoklad, ve kterém je možno lucemburskou zahraniční politiku chápat jako obhájitelnou v prostředí EU pouze v případě, kdy je v souladu s externími cíli evropských mocností. Studie proto klade důraz na patřičné spojení lucemburských externích cílů se současným děním na evropské politické scéně.

Lucemburská diplomacie se však dlouhodobě chová nezávisleji než by podle Gilberta Trausche bylo patřičné.⁶ Vhodná vysvětlení poskytují Denis de Rougemont a Judith Sinnigeová. Lucembursko často reprezentuje lépe se shodující priority svých regionů a dokáže v porovnání se sousední Francií zřetelněji definovat své zahraniční cíle. Geopolitická

³ TRAUSCH, Gilbert. *Le Role et la Place des Petits Pays en Europe au XXe Siecle*. Bruxelles: Bruylant, 2005.

⁴ ROUGEMONT, Denis. *L'Avenir est notre affaire*. Paris: Stock, 1977.

⁵ Presseurop, Bron en auteurs, Judith Sinnige [cit. 2012-11-04].

<<http://www.presseurop.eu/nl/content/author/362361-judith-sinnige>>

⁶ *Le Role et la Place des Petits Pays en Europe au XXe Siecle*. 468-469.

nevýhoda spočívající ve velikosti lucemburského území a v počtu jeho obyvatel je tudíž těmito výhodami takřka vyrovnána. Práce usiluje o adekvátní postřehnutí představených přístupů k dosažení vhodného pohledu na význačnost faktorů, které stojí v pozadí soudobé lucemburské externí politiky i na důležitost jejích rysů.

Ve struktuře této studie dochází ke spojení přístupu Christophera Hilla z roku 2003, představující diverzifikovaný princip pro výběr vhodných prvků externí politiky, s historicky orientovanými částmi práce, sloužících k ilustraci dosavadního vývoje lucemburské zahraniční politiky. Spojení historického přístupu, představujícího lucemburskou zahraniční politiku v delším časovém období, a analýzy vnitřních i vnějších faktorů, definujících současné lucemburské externí priority, je nezbytné pro dosažení odpovědi na výzkumnou otázku této studie.

První kapitola slouží především k zobrazení soudobého postavení Lucemburska v Evropě. Pozornost je věnována zároveň i širším lucemburským mezinárodním vazbám se zřetelí k jejich významu pro lucemburskou zahraniční politiku. Pozice v Evropě je v práci chápána jako klíčová pro lucemburskou zahraniční politiku a zjednodušeně představuje taktéž i širší postavení Lucemburska v mezinárodním prostředí. Skrze nastínění soudobého lucemburského postavení v Evropě dochází k ilustraci faktorů definujících dlouhodobé lucemburské priority. První kapitola se nejprve soustředí na časové období druhé poloviny dvacátého století a poté na prezentaci současné lucemburské pozice v Evropě.

V druhé kapitole je představen dosavadní vývoj lucemburské zahraniční politiky od pozdějších čtyřicátých let 20. století. Pro širší analyzované problematiky se práce podrobněji soustředí pouze na důležité lucemburské externí priority a na další významné související aspekty. V této kapitole je také zobrazena proběhnuvší proměna v lucemburské zahraniční politice od výrazně převažující orientace na západní Evropu v polovině dvacátého století ke znatelnějšímu zaměření na vzdálenější světová teritoria. Druhá část dále ilustruje příčinnou souvislost mezi soudobou pozicí Lucemburska v Evropě a jeho zahraniční politikou.

Třetí kapitola se soustředí na současné priority v zahraniční politice Lucemburska i na jeho převládající zahraničně-politickou orientaci. Představeny jsou externí i domácí faktory definující podobu lucemburské zahraniční politiky. Pozornost se v této části dále zaměřuje na rozšíření lucemburské diplomatické sítě do dříve nepříliš preferovaných světových teritorií. V této kapitole také dochází k propojení dříve zobrazeného současného lucemburského

postavení v mezinárodním prostředí s podobou jeho nynější zahraniční politiky. Pro výzkumné zaměření této studie na proměnu v lucemburské externí politice jsou blíže analyzovány spíše její měnící se prvky. Dlouhodobě stálé rysy jsou zmíněny pouze k potřebné ilustraci celkové podoby externí politiky.

Ve čtvrté kapitole je věnován prostor pro nastínění dosavadní proměny lucemburské zahraniční politiky i pro zobrazení příčin vedoucích Lucembursko k soustředění se na dříve opomíjené vzdálenější světové oblasti. Speciální pozornost je zde soustředěna právě na současný vývoj související se sítí lucemburských zastupitelských úřadů ve světových teritoriích. Představená proměna je viděna v dlouhodobější perspektivě vývoje lucemburské externí politiky, která stojí v pozadí jejího právě probíhajícího přizpůsobení se měnícím se obchodním vazbám. Pro zřetelný význam lucemburské domácí situace na jeho externí priority se čtvrtá kapitola částečně vrací k roli domácích faktorů na rozšíření diplomatické sítě.

V závěru dochází ke shrnutí vývoje lucemburské zahraniční politiky a odpovězena je také výzkumná otázka této studie. V závěrečné části jsou dále představeny význačná zjištění související s proměnou lucemburské externí politiky i s úpravou lucemburské diplomatické sítě.

Studie se zaměřuje na lucemburskou zahraniční politiku a její priority. Lucemburská zahraniční politika je chápána jako působení Lucemburska a jeho oficiálních představitelů v mezinárodním prostředí za účelem dosažení definovaných priorit. Priority lze specifikovat jako soubory klíčových zájmů i jednotlivé cíle důležité pro lucemburskou zahraniční politiku. Názvy „Lucembursko“ a „velkovévodství“ ve studii ve všech případech nahrazují oficiální název státu „Lucemburské velkovévodství“.

Ve studii je často pracováno s označením „externí“ pro zahraniční politiku a zahraniční priority. Dané označení je chápáno jako ekvivalent pojmu zahraniční, s cílem o dosažení lepší čitelnosti textu práce dosti zatíženého častým referováním k mezinárodním vazbám. Obdobný ekvivalentní princip je také uplatněn při užití pojmů „teritorium“ a „oblast“. Přes jejich možnou diferenciaci v sociologickém i právním prostředí, představují vhodná pojmenování pro specifické území složené z rozličných regionů. Pro geografické rozlišení světových oblastí se studie inspiruje jejich rozdělením v publikaci *World Regions*

in *Global Context* z roku 2005.⁷ Dané rozdělení do světových částí vhodně zohledňuje dynamiku regionů i jejich historii a publikace taktéž propojuje geografický a geopolitický přístup. Označení „region“ je však v průběhu této studie spíše užíváno pro geograficky definovatelné území, které často leží ve specifickém státě nebo v širší světové oblasti.

Z důvodu orientace této práce na lucemburskou zahraniční politiku i na mezinárodní prostředí je čerpáno z dvou skupin zdrojů i literatury.

Do první skupiny patří zejména zdroje i literatura zaměřená na Lucembursko, nebo na jeho externí politiku. V části, orientované na soudobé postavení Lucemburska v Evropě a na historii lucemburské zahraniční politiky, je pracováno především s publikací *Histoire du Luxembourg: des origines à nos jours*⁸ od Jean-Marie Kreinsové. Přes delší časovou periodu lucemburské historie, na kterou se kniha soustředí, představuje kvalitní zdroj pro ilustraci soudobého vývoje Lucemburska. Historický oddíl je dále výrazněji doplněn publikací *Histoire du Luxembourg: le destin européen d'un petit pays*⁹ vytvořenou autorským kolektivem pod vedením Gilberta Trausche. V této knize je věnován prostor k prezentaci evropské pozice Lucemburska a je proto cenným odborným zdrojem pro daný oddíl. Část zaměřená na soudobé postavení Lucemburska v mezinárodním prostředí čerpá z rozličných elektronických zdrojů i z další literatury, které je citována dále. Při zaměření na současné Lucembursko a specifika související s jeho externí politikou je dbáno na dostatečnou diverzifikaci zdrojů poskytujících ucelený obraz souvisejícího dění. Důležitou publikací je pro tuto část kniha *Small States in Europe*¹⁰ od kolektivu autorů pod vedením Robert Steinmetz a Anders Wiwel. Studie se inspirovuje především přístupem od Jean-Marie Frenzové v oddíle *The Foreign policy of Luxembourg*¹¹, kde se autorka v analýze lucemburské zahraniční politiky soustředí na klíčové prvky domácích aktérů, zahraničních vazeb a lucemburského prostředí, jejichž kombinace utváří výslednou podobu externí politiky Lucemburska. Význačný zdroj představuje také Ministerstvo zahraničních věcí Lucemburského

⁷ SALLIE, A. Marston; KNOX, L. Paul; LIVERMAN, M. Diana. *World Regions in Global Context: Peoples, Places, and Environments*. Upper Saddle River: Pearson Prentice Hall, 2005.

⁸ KREINS, Jean-Marie. *Histoire du Luxembourg: des origines à nos jours*. Paris: Presses Universitaires de France, 2010.

⁹ TRAUSCH, Gilbert. *Histoire du Luxembourg: le destin européen d'un petit pays*. Évreux: Privat, 2003.

¹⁰ STEINMETZ, Robert; WIWEL, Anders. *Small States in Europe: Challenges and Opportunities*. Aldershot: Ashgate Publishing Limited, 2010.

¹¹ *Histoire du Luxembourg: des origines à nos jours*. s. 131-145.

velkovévodství.¹² Pozornost se věnuje převážně oficiálním dokumentům i prohlášením lucemburského Ministerstva zahraničních věcí.

Druhá skupina představuje zdroje zaměřené na lucemburské vazby v širším mezinárodním prostředí, nebo na spojení s EU. Publikace *European Union Foreign Policy in a Changing World*¹³ od Karen E. Smithové se blíže zabývá současnou podobou zahraniční politiky EU i rolí jednotlivých aktérů při jejím utváření. Nabízí proto potřebnou perspektivu pro zobrazení spojení Společné zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie (SZBP) s externími prioritami Lucemburska. Studie dále čerpá z knihy *Contemporary European Politics: A comparative introduction*¹⁴ od José M. Magoneho. Citovaný je především oddíl *The intertwinedness of national and European foreign policy*¹⁵, který představuje komplexní pohled na současnou podobu SZBP. Pro představení lucemburských externích vazeb v širším mezinárodním prostředí je potřeba spojit rozličné zdroje z elektronického i odborného prostředí psané literatury. Prostor je věnován zejména dokumentům z diplomatického prostředí i oficiálním deklarácím¹⁶ lucemburského Ministerstva zahraničních věcí. Literatura související s širšími zahraničními vazbami Lucemburska spíše sleduje dotyčné světové oblasti. Příkladem lze uvést publikaci *The Foreign Policies of Arab States: The Challenge of Globalization*¹⁷ od autorského kolektivu pod vedením autorů Aliho E. Hillala Dessoukiho a Bahgata Koranyho.

Spolu se sekundární literaturou čerpá tato studie také z primárních zdrojů zobrazujících lucemburskou zahraniční politiku. Zaprvé se jedná o dokumenty lucemburského ministerstva zahraničí, mezi které patří především *Deklarace o evropské a zahraniční politice z roku 2012*¹⁸ a *Inaugurační projev Jeana Asselborna*, místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí Lucemburského velkovévodství, u příležitosti otevření Velvyslanectví Lucemburska v Ankaře.¹⁹ Deklarace o evropské a zahraniční politice z roku 2012 představuje

¹² Ministère des Affaires Etrangères, Grand-Duché de Luxembourg. Service information et presse, Gouvernement luxembourgeois. Luxembourg: 2012 [cit. 2012-11-04].
<<http://www.gouvernement.lu/ministeres/mae.html>>

¹³ SMITH, Karen E. *European Union Foreign Policy in a Changing World*. Cambridge: Polity Press, 2008..

¹⁴ MAGONE, José M. *Contemporary European Politics: A comparative introduction*. Abingdon: Routledge, 2011.

¹⁵ *Contemporary European Politics*. s. 553-583.

¹⁶ Déclarations de politique étrangère. Ministère des Affaires Etrangères. Luxembourg: 2012 [cit. 2012-11-04].
<<http://www.mae.lu/fr/content/view/full/14240>>

¹⁷ DESSOUKI, Ali E. Hillal; KORANY, Bahgat. *The Foreign Policies of Arab States: The Challenge of Globalization*. Cairo: American University in Cairo Press, 2010.

¹⁸ ASSELBORN, Jean. *Déclaration de politique étrangère*. Luxembourg, 2012.

¹⁹ Inaugural Address On the occasion of the opening of Luxembourg's Embassy in Ankara. Ministère des Affaires Etrangères. Ankara: 2011 [cit. 2013-04-19].

význačný zdroj zachycující současná přání lucemburské diplomacie. Vzhledem k oficiální reprezentativní povaze Deklarace, jež je určena širší lucemburské veřejnosti i představitelům cizích států, je na dokument nahlíženo v kritickém světle, ve snaze zohlednit pravděpodobnou zkreslenost některých jeho částí. Inaugurační projev Jeana Asselborna je taktéž zapotřebí spatřovat v jeho spíše reprezentativní podobě. Věrohodně však nastiňuje důvody stojící v pozadí otevření lucemburského Velvyslanectví v Ankaře. Bakalářská práce vychází také z informací získaných v rozhovoru s pracovníkem lucemburského Ministerstva zahraničních věcí Philippe Donckelem, Conseiller de Légation Odboru pro politické záležitosti. V rozhovoru vedeném dne 30. Listopadu 2012 v Lucemburku představil pan Donckel svůj pohled na soudobý vývoj lucemburské zahraniční politiky a její důležité současné priority. Získané informace je možné považovat jako dostatečně věrohodné, neboť jsou v souladu se související odbornou literaturou i pohledem Jean-Marie Frenzové. Vzhledem k obecné rovině vedeného rozhovoru byly využité spíše k ilustraci soudobého vývoje lucemburské zahraniční politiky.

Bakalářská práce je doprovázená přílohou zobrazující velvyslanectví, stálé mise při mezinárodních organizacích, generální konzuláty / obchodní a investiční kanceláře a zahraniční kanceláře Lucemburského velkovévodství. Data pocházejí z oficiálního přehledového dokumentu lucemburského Ministerstva zahraničních věcí zveřejněného v dubnu roku 2013.²⁰ Z důvodu rozsahu zaměření této práce došlo k úpravě struktury i stylové podoby přiloženého dokumentu a dokument je ponechán ve své originální jazykové podobě.

<<http://www.mae.lu/fr/content/download/29987/228548/file/20111129,%20Discours%20d'ouverture,%20Ambassade%20Ankara.pdf>>

²⁰ Liste des missions du Grand-duché de Luxembourg a l'étranger, Secrétariat Général, Ministère des Affaires étrangères, Grand-Duché de Luxembourg. Luxembourg: 2013.

1. Lucembursko a jeho pozice v Evropě

*„Podaří se Lucembursku udržet svou současnou úroveň prosperity? Odpověď závisí převážně na dění ve světových teritoriích ovlivňující Lucembursko. Pohled do minulosti potvrzuje tuto souvislost. Drobná země, jakou je Lucembursko, je stěží kdy pánem svého osudu.“*²¹

1.1 Spojování s Evropou

1.1.1 Doba vytváření evropských společenství

V druhé polovině čtyřicátých let dvacátého století bylo Lucembursko výrazně oslabeno v klíčových sektorech své ekonomiky a viditelně poškozeno druhou světovou válkou. Páteří odvětví železářství i zemědělství byla stěží ve funkčním stavu a Lucembursko se také potýkalo s výrazným problémem dodávek paliv. Více než třetina předválečného lucemburského osídlení byla zničena a důležité železniční spoje byly přerušeny.²² Vláda Pierra Duponga se pouze s obtížemi potýkala s danými problémy, přičemž jako její tehdejší převažující prioritu lze považovat obnovu velkovévodství do předválečného stavu.²³

V dlouhodobější perspektivě se pro Lucembursko ukázala význačná ekonomická kooperace s Belgií v podobě *Belgicko-lucemburské ekonomické unie*. Unie byla oficiálně vytvořena v roce 1921 a skrz opětovná prodloužení trvá do současnosti.²⁴ Její významnou součástí byla měnová unie propojující belgický a lucemburský frank v paritním poměru 1:1. V Lucemburském pohledu přinesla unie s Belgií především rozvoj průmyslových odvětví i vzájemného obchodu.²⁵

Pro Lucembursko se ilustrativně otevíraly dvě cesty v zahraniční orientaci, které s sebou přinášely možnosti budoucího rozvoje. První bylo spojení s Belgií a Holandskem

²¹ TRAUSCH, Gilbert. *Histoire du Luxembourg: le destin européen d'un petit pays*. Évreux: Privat, 2003. s. 300.

²² *Histoire du Luxembourg: des origines à nos jours*. s. 94.

²³ Dle pohledu starosty města Vianden Marc Schaefer, získaného v rozhovoru dne 22. Zář 2012 ve Vianden, Luxembourg. Vianden bylo výrazně poničené probíhajícími boji v závěru druhé světové války a teprve po roce 1990 se město dokázalo vrátit k prosperujícímu rozvoji díky zrestaurovanému hradu - *Le Château de Vianden*. Pro město jsou klíčovými odvětvími energetický průmysl, turistika, či rozličná tradiční řemesla.

²⁴ *Belgique et Luxembourg - Convention établissant une union économique entre les deux pays*, signée à Bruxelles le 25 juillet 1921. League of Nations, Treaty Series: 1922. World Legal Information Institute, Sydney: 2012 [cit. 2012-11-09]. <<http://www.worldlii.org/int/other/LNTSer/1922/58.html>>

skrze společenství Benelux a pozdější druhou cestu představovaly politické i ekonomické vazby na západoevropské státy.²⁶

Benelux tvoří společenství Belgie, Nizozemska a Lucemburska založené v roce 1944 exilovými vládami těchto států. Tyto tři země spojily prvky z jejich historie a pokročilý vzájemný obchod v rozličných odvětvích. Z lucemburského pohledu se jednalo i o priority přístupu k přímořským přístavům a nalezení odbytiště pro průmyslové výrobky.²⁷ V roce 1948 došlo k vytvoření celní unie mezi Belgií, Nizozemskem a Lucemburskem, která vedla k postupnému zjednodušení vzájemného obchodu a přepravy zboží.²⁸ Přes výraznou profilaci směrem k ekonomické unii však společenství přineslo i specifické politické spojenectví, které dokázalo členské státy posílit v evropském i mezinárodním prostředí. Gilbert Trausch také zdůrazňuje příhodnost kooperace v organizacích jako *Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu* (UNESCO), či *Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj* (OECD).²⁹

V roce 1945 se Lucembursko podepsáním Charty Spojených národů v San Francisku stalo zakládajícím členem *Organizace Spojených Národů* (OSN).³⁰ V této době došlo také k opuštění lucemburské neutrality a Lucembursko se snažilo aktivně působit v mezinárodním prostředí. Vlivem bezpečnostní situace v bipolárně rozdělené Evropě, se v roce 1948 připojuje k *Západní unii*, představující obranné společenství mezi Belgií, Francií, Lucemburskem, Nizozemskem a Spojeným královstvím. V následujícím roce se Lucembursko stalo i členem *Severoatlantické aliance* (NATO), když spolu s 11 zakládajícími zeměmi podepisuje Severoatlantickou smlouvu. Bezpečnost velkovévodství se tak přesunula pod širší „západní“ štít kolektivní obrany a Lucembursko se v budoucích letech zaměřilo na budování i restrukturalizaci svých ozbrojených sil.³¹

Období pozdějších čtyřicátých let provázelo dříve nebývalé úsilí o bližší integraci v západní Evropě, vedoucí k vytváření prvotních struktur Evropských společenství. Blíže je zapotřebí zobrazit zejména *Evropské společenství uhlí a oceli* (ESUO). ESUO představovalo projekt vytvářející instituci o nadnárodní autoritě nad produkcí uhlí a oceli

²⁵ Histoire du Luxembourg: des origines à nos jours. s. 93-96.

²⁶ PÉPORTÉ, Pit. *Inventing Luxembourg: Representations of the Past, Space and Language from the Nineteenth to the Twenty-First Century*. Leiden: Brill, 2010. s. 195-196.

²⁷ DOLAN, Andrew; HOBBS, Joseph J. *World Regional Geography*. Stamford: Cengage Learning, 2008. s. 115-116.

²⁸ Quels sont les moments les plus importants de l'histoire du Benelux? Secrétariat Général, Benelux. Bruxelles: 2012 [cit. 2012-11-09]. <http://www.benelux.int/fr/bnl/bnl_geschiedenis.asp>

²⁹ Histoire du Luxembourg: le destin européen d'un petit pays. s. 256.

³⁰ Charter of the United Nations. United Nations, San Francisco: 1945 [cit. 2012-11-09]. <<http://treaties.un.org/doc/Publication/CTC/uncharter.pdf>>

³¹ Histoire du Luxembourg: des origines à nos jours. s. 115-116.

v šesti západoevropských státech. V roce 1951 podepsaly Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko a Západní Německo Pařížskou smlouvu definující ESUO, čímž vytvořily společný trh pro obchod s uhlím a ocelí.³² Vysoký úřad ESUO byl zřízen v Lucemburku v letech 1952 až 1967, což Lucembursku poměrně usnadnilo ochranu a rozvoj svého železářského průmyslu. ESUO bylo úspěšnou iniciativou období vzájemného spojování západoevropských států, která však v sobě obsahovala pouze ekonomické prvky. V letech 1952 až 1954 proto členské státy ESUO plánovaly vytvořit dvě další společenství. *Evropské obranné společenství* směřovalo k vytvoření evropských obranných sil a *Evropské politické společenství* mělo za výrazný cíl přinést budoucí společnou evropskou zahraniční politiku. Převážně pro obavy o suverenitu Francie však francouzský parlament v roce 1954 odmítl v ratifikaci Evropské obranné společenství a tím se přerušil proces realizace těchto projektů.³³

Přes selhání dřívějších ambiciózních cílů se v roce 1958 podařilo vytvořit *Evropské společenství pro atomovou energii* (Euratom)³⁴ a *Evropské hospodářské společenství* (EHS) založené v rámci Římských smluv 25. března 1957.³⁵ EHS se v příštích letech ze všech tří společenství ukazuje v nejperspektivnějším světle přibližující se k efektivní regionální spolupráci i k prostoru volného pohybu zboží, kapitálu, osob i služeb.³⁶

V rámci evropských společenství došlo k vytvoření řady řídicích institucí, které byly v padesátých a šedesátých letech často zakládány v Lucemburku. Dříve zmíněná instituce Vysokého úřadu ESUO představovala spolu se Speciální radou ministrů a Soudním dvorem zde umístěné orgány ESUO. Se vznikem EHS a Euratom se Lucembursku podařilo ochránit svou pozici soudního centra evropských institucí, přestože ve strukturách evropských společenství dochází k výraznějšímu preferování Bruselu.³⁷ V roce 1965 bylo dojednáno sloučení řídicích orgánů EHS, ESUO a Euratom s jejich budoucí lokalizací v Bruselu.³⁸ Přesunutí Evropské komise a Rady ministrů však doprovázelo také „odškodnění“

³² LELIEVELDT, Herman; PRINCEN, Sebastiaan. Cambridge: The Politics of the European Union. Cambridge University Press, 2011. s. 8.

³³ The Politics of the European Union. s. 9-11.

³⁴ Traité instituant la Communauté européenne de l'énergie atomique. Centre d'études européennes. Luxembourg: 2012 [cit. 2012-11-11]. <<http://www.cvce.eu/viewer/-/content/4eea13cf-d79c-445e-843d-8f6a65acb009/fr>>

³⁵ Traité instituant la Communauté économique européenne. Centre d'études européennes. Luxembourg: 2012 [cit. 2012-11-11]. <<http://www.cvce.eu/viewer/-/content/cca6ba28-0bf3-4ce6-8a76-6b0b3252696e/fr>>

³⁶ The Politics of the European Union. s. 11.

³⁷ A peaceful Europe – the beginnings of cooperation, 1958. European Union, Communication department of the European Commission. Brussels: 2012 [cit. 2012-11-11]. <<http://europa.eu/about-eu/eu-history/1945-1959/1958/fr>>

pro Lucembursko. Došlo k potvrzení budoucí lokace *Evropského soudního dvora* (ESD) v Lucemburku a k přesídlení *Evropské investiční banky* (EIB) do Lucemburska v roce 1968. Vedle dalších evropských institucí je z lucemburského pohledu důležitá rovněž i pozice *sekretariátu Evropského parlamentu* v Lucemburku.³⁹

Veškeré představené instituce jsou do dnešních dní umístěné ve čtvrti *Kirchberg*, do které Lucembursko od padesátých let investuje za podpory evropských fondů značné finanční částky.⁴⁰ Díky těmto institucím si Lucembursko v průběhu padesátých a šedesátých let dokázalo vytvořit zřetelný vliv na dění v evropských společenstvích.⁴¹

1.1.2 Přeměna do světového finančního centra

Od pozdějších šedesátých let pokračuje proces evropské integrace a rozšiřování EHS o další evropské státy. Lucembursko se především díky institucím ESD a EIB v průběhu sedmdesátých až devadesátých let posunulo do role finančního a soudního centra.⁴²

Velkovévodství procházelo také důležitou proměnou v ekonomické sféře, kvůli níž se v devadesátých letech Lucemburk stal světovou finanční metropolí. V první polovině dvacátého století byl těžký strojírenský průmysl vyrábějící železo a ocel chápán jako páteří sektor lucemburského hospodářství. V šedesátých letech však vláda Pierra Wernera přistoupila k diverzifikaci ekonomické sféry a snažila se tak oprostit od závislosti země na železářském průmyslu. V roce 1960 činil podíl výroby oceli a železa na tvorbě HDP přes 32%, čímž se Lucembursko vystavovalo riziku při ztrátě poptávky po asociovaných produktech či vyčerpání surovinových ložisek.⁴³

Alternativou se stal rozvíjející se finanční sektor bankovníctví a kapitálových trhů. Z důvodů vhodné legislativy, administrativní flexibility, tradice bankovního tajemství, či absence centrální banky představoval Lucemburk atraktivní místo k lokalizaci zahraničních bank. Lucembursko bylo v očích bank i ostatních finančních institucí usilujících o levný

³⁸ Traité instituant un Conseil unique et une Commission unique des Communautés européennes. Centre d'études européennes. Luxembourg: 2012 [cit. 2012-11-11]. <<http://www.cvce.eu/viewer/-/content/be427f35-bec6-4872-9afa-e9602d628aea/fr>>

³⁹ Histoire du Luxembourg: le destin européen d'un petit pays. s. 259-260.

⁴⁰ L'histoire du Kirchberg. Fonds d'urbanisation et d'aménagement du Plateau de Kirchberg. Luxembourg: 2012 [cit. 2012-11-13]. <<http://www.kirchbergonline.lu/histoire.html>>

⁴¹ Repères historiques, bâtiments et symboles. Luxembourg: La Cour de justice des Communautés européennes, 2007.

⁴² THEWES, Guy. Histoire du Grand-Duché de Luxembourg. Luxembourg: Service information et presse du gouvernement luxembourgeois, 2008.

⁴³ Histoire du Luxembourg: des origines à nos jours. s. 108.

přístup na mezinárodní trhy vhodnější než Velká Británie, Německo, nebo Francie a pro nižší náklady také než Švýcarsko. V roce 1960 sídlilo v Lucembursku 19 bank, přičemž již v roce 1980 vzrostl jejich počet na 111.⁴⁴ Finanční sektor se stal v daném období největším zaměstnavatelem a přispěvatelem do státního rozpočtu.⁴⁵

S pokračujícím rozvojem bankovníctví podporovaným lucemburskou vládou se Lucembursko v devadesátých letech stává světovým finančním centrem, s čímž je spojen příliv financí do státního rozpočtu i veřejné sféry. Projekty, jako rozvoj dříve zmíněné evropské čtvrti Kirchberg směřující k vytvoření vhodného prostředí pro instituce EU, modernizace lucemburské státní železniční společnosti *Chemins de Fer Luxembourgeois* (CFL), rekonstrukce *Le Château de Vianden*, či stavba *Cité judiciaire au Plateau du St Esprit*⁴⁶, si lze pouze obtížně představit bez financí získaných z odváděných daní bankovních institucí, nebo zahraničních investičních společností. Právě díky vzrůstu tohoto sektoru se Lucembursko stává prosperujícím evropským státem, jenž si může dovolit investice do rozličných státních i veřejných oblastí. S přílišnou orientací na bankovníctví a světové finanční trhy však pro Lucembursko roste riziko v případě záporného globálního ekonomického vývoje, či změny dosavadního benevolentního západoevropského postoje.⁴⁷

1.2 Současné postavení

1.2.1 Důležité rysy současného Lucemburska

Pro zobrazení současné lucemburské evropské pozice je potřeba zdůraznit určité charakteristické prvky velkovévodství. Přes pokročilý ekonomický rozvoj Lucemburska limituje drobná rozloha 2,586 km² jeho roli v mezinárodním prostředí. V roce 2011 dosáhla populace Lucemburska přes 512 tisíc obyvatel, čímž se také zdaleka nevyrovná většině států Evropské unie. Pro Lucembursko je specifický vysoký podíl cizinců v celkové populaci; v roce 2011 se jednalo o přibližně 220 tisíc lidí tvořící 43% lucemburské populace.⁴⁸ Velká

⁴⁴ Ibid. s. 111.

⁴⁵ Histoire du Luxembourg: le destin européen d'un petit pays. s. 263-264.

⁴⁶ Cité judiciaire au Plateau du St Esprit. Administration des bâtiments publics. Luxembourg: 2011 [cit. 2012-11-13]. <<http://www.abp.public.lu/projets/realises/2008/pjl/index.html>>

⁴⁷ Histoire du Luxembourg: le destin européen d'un petit pays. s. 264.

⁴⁸ Population totale, luxembourgeoise et étrangère, de résidence habituelle au Luxembourg selon le sexe. Le Portail statistique du Luxembourg. Luxembourg: 2012 [cit. 2012-11-19].

část je portugalského – 82 tisíc, francouzského – 31 tisíc, italského – 18 tisíc, či belgického původu – 16 tisíc, a roste také počet cizinců ze zemí ležících mimo EU.⁴⁹

Lucemburské velkovévodství je přes svou drobnou rozlohu vystavené vzrůstající problematice dosažení udržitelné geodemografie teritoria. Vlivem extenzivní přeshraniční pracovní migrace z přilehlých francouzských nebo belgických regionů dochází ke znatelné zátěži infrastruktury i životního prostředí. Demografické a infrastrukturní obtíže vyžadují pozornost lucemburské vlády a zatěžující sféru veřejných financí.⁵⁰ Pro zachování dosavadní stability lucemburského státního rozpočtu je zapotřebí rozvíjet projekty v perspektivních ekonomických oblastech pokročilých technologií a vědy. V příštích letech je rovněž nezbytné setrvání silného postavení finančního sektoru, který je podstatným přispěvatelem do státního rozpočtu. V neposlední řadě je klíčová adekvátní vyjednávací pozice ve společenství Benelux i v EU, ve kterých bude Lucembursko schopné obhájit své důležité priority.

1.2.2 Projekty

Cesta k budoucímu rozvoji Lucemburského velkovévodství spočívá v diverzifikaci současné přílišné specializace na sektor finančnictví. Lucemburská vláda se snaží prioritně orientovat na slibné pole vědeckého výzkumu spojeného s rozvojem průmyslu zaměřeného na sféru pokročilých technologií. Daná oblast dokáže přinést vhodnější dlouhodobý rozvoj odpovídající perspektivě budoucího vývoje západní Evropy.⁵¹ Součástí této sféry představují počítačové technologie, farmaceutický průmysl, environmentální technologie, rozličné úzce specializované služby, etc.

Pro spojení s diverzifikací lucemburské ekonomiky je vhodné blíže představit revitalizační projekt čtvrti Belval při Esch-sur-Alzette, který ilustruje praktické efekty této lucemburské státní politiky.⁵² Čtvrť Belval tvoří opuštěnou oblast železářských továren, která prochází od roku 2001 rozsáhlou revitalizací. Současné cíle projektu spočívají ve vytvoření

<http://www.statistiques.public.lu/stat/TableView/tableViewHTML.aspx?ReportId=383&IF_Language=fra&MainTheme=2&FldrName=1>

⁴⁹ Population par sexe et par nationalité. Le Portail statistique du Luxembourg. Luxembourg: 2012 [cit. 2012-19-11].

<http://www.statistiques.public.lu/stat/TableView/tableViewHTML.aspx?ReportId=383&IF_Language=fra&MainTheme=2&FldrName=1>

⁵⁰ Histoire du Luxembourg: le destin européen d'un petit pays. s. 276-279.

⁵¹ ARCIDIACONO, Bruno. L'Europe vingt ans après la fin de la guerre froide. Bruxelles: P.I.E. Peter Lang, 2012. s. 106-109.

⁵² La reconversion des friches industrielles dans le sud du Grand-Duché. Service information et presse, Gouvernement luxembourgeois. Luxembourg: 2010 [cit. 2012-11-19].

<http://www.gouvernement.lu/dossiers/amenagement_territoire/friches/index.html>

vědeckého a kulturního centra. V rámci projektu byla do dnešních dní dokončena stavba řady kulturních objektů, budov sloužících francouzsko-belgické bance Dexia, části obytné čtvrti a v roce 2011 dochází k otevření první vědecké instituce *Luxembourg Centre for Systems Biomedicine*.⁵³ Projekt ve čtvrti Belval se pro Lucembursko jeví ve slibném světle, obzvláště pokud se obdobný rozvoj odehraje i v dalších částech Lucemburského velkovévodství. Od přelomu tisíciletí Lucembursko také aktivně přistupuje k dlouhodobějšímu projektu *Grande Région*,⁵⁴ který by dokázal vyřešit část ze současných geodemografických obtíží velkovévodství. Projekt Grande Région je však spojený s nepřiliš vřelým přístupem Berlína a Paříže obávajících se ztráty vlivu v oblastech Porýní-Falc, Sársko a Lotrinsko.

1.2.3 Lucemburský finanční sektor

Prezentovaný vývoj ve finančním sektoru související se vznikem bankovních institucí a investičních společností v Lucemburku byl od devadesátých let vřele vítán pro státní rozpočet. V současné době se však objevují obavy o budoucí lucemburskou atraktivitu pro zahraniční investory.⁵⁵ Sousední evropské státy si stěžují na setrvání situace, ve které Lucembursko a Švýcarsko figurují v pozici států poskytujících bezpečné prostředky k uchránění evropských firem před odváděním daní. Dle pohledu expertů na související problematiku se v blízké době podaří silným evropským státům přimět Lucembursko a Švýcarsko k opuštění tradice bankovního tajemství i atraktivní daňové politiky.⁵⁶ Předestřený scénář z části potvrzuje vývoj ve Švýcarsku, které od roku 2009 připouští uvolnění dosavadní silné tradice bankovního tajemství.⁵⁷ V lucemburské perspektivě je důležité, jestli se podaří ochránit dosavadní lákavou pozici Lucemburku pro zahraniční finanční instituce. V pozadí této atraktivity stojí vedle tradice bankovního tajemství i faktory přítomnosti vysoce kvalifikovaného personálu, blízkosti význačných evropských center a také daňové politiky lucemburské vlády. Ochrana výhodné finanční pozice tvoří důraznou prioritu v současné lucemburské zahraniční politice, přičemž její setrvávání lze očekávat i v příštích letech.

⁵³ Inauguration du nouveau Luxembourg Centre for Systems Biomedicine. Le Portail luxembourgeois de l'innovation. Luxembourg: 2011 [cit. 2012-11-19].

<<http://www.innovation.public.lu/fr/actualites/2011/09/inauguration-lcsb/index.html>>

⁵⁴ PATRICOLA, Jean-François. Grande Région. Ministère de la Santé. Luxembourg, 2011. s. 11.

⁵⁵ Histoire du Luxembourg: des origines à nos jours. s. 111-113.

⁵⁶ René Leboutte (2012), či Jean-Jacques Mével (2009).

⁵⁷ Switzerland eases bank secrecy laws, Al Jazeera English Press. Doha: 13.3. 2009 [cit. 2012-12-03].

<<http://www.aljazeera.com/news/europe/2009/03/2009313143020249544.html>>

1.2.4 Pozice v EU a společenství Benelux

Přes svou drobnou velikost si Lucembursko dokázalo vytvořit význačné spojení v mezinárodních vztazích. EU a Benelux ve světové politice často zdárně reprezentují lucemburská přání a výrazně také dopomáhají lucemburské diplomacii v rozličných aspektech vztahů s mimoevropskými státy. Ve dvacátém století se Lucemburskému velkovévodství podařilo vytvořit převážně dobrou vyjednávací pozici ve strukturách EU, kterou si přeje i nadále udržet. Ve společenství Benelux se Lucembursko snaží o rozvoj vzájemné spolupráce i o širší sjednocení externí politiky těchto tří států.⁵⁸

Znalost prostředí evropských společenství přispívá k lucemburské zkušenosti s vyjednávacím procesem. Dlouhodobě aktivní proevropská politika a blízkost evropských institucí jsou z lucemburského pohledu dalšími cennými faktory. S cílem o zachování svého postavení v EU investuje Lucembursko do rozvoje moderní čtvrti Kirchberg, kde od osmdesátých let vznikají evropské finanční i soudní instituce. Pro ilustraci se v roce 1989 jedná o *Tribunál EU*, v roce 1994 o *Evropský investiční fond*. Rovněž dochází k současnému rozšíření ESD i k renovaci dalších institucí.⁵⁹

V rámci společenství Benelux byla v roce 2008 uzavřena obnovená smlouva společenství *Traité Benelux* s cílem o lepší vzájemnou spolupráci v politických a kulturních otázkách.⁶⁰ Přes často obtížně sladitelné společné externí priority se lucemburská diplomacie snaží koordinovat své kroky se státy Beneluxu a využívat společného přístupu ve vyjednáváních v EU i v dalších organizacích. S přiblížením *Belgicko-lucemburské ekonomické unie* k zahrnutí společné externí politiky v roce 2002 je v případě svého blízkého spojence Belgie dané přání výrazně ulehčeno.⁶¹ V roce 2013 se Lucembursko také ujímá ročního předsednictví Beneluxu, které by lucemburská diplomacie mohla využít jako vhodné příležitosti pro další sblížení společenství.

Lucemburská diplomacie je v současné době v příhodné pozici pro obhájení svých priorit v rámci EU a společenství Benelux. Při adekvátní zahraniční politice by také mohla využít těchto dvou společenství k podpoření aktivit domácích firem i nezbytné ekonomické diverzifikace.

⁵⁸ Small States in Europe. s. 131-132.

⁵⁹ Les quartiers d'habitation. Fonds d'urbanisation et d'aménagement du Plateau de Kirchberg. Luxembourg: 2012 [cit. 2012-12-03]. <<http://www.kirchbergonline.lu/index.html>>

⁶⁰ Nouveau Traité Benelux. Secrétariat Général, Benelux. Bruxelles: 2012 [cit. 2012-12-03]. <http://www.benelux.int/fr/bnl/bnl_nieuwVerdrag.asp>

⁶¹ Small States in Europe. s. 141.

2. Dosavadní vývoj zahraniční politiky

2.1. Období bipolárně rozdělené Evropy

2.1.1. Zahraniční politika v době budování Evropských společenství

Lucemburské velkovévodství dokázalo po druhé světové válce v mezinárodním prostředí opětovně obhájit svou existenci v podobě svrchovaného státu. Vědomí křehkosti samostatného státu se promítlo do společenského i politického uvědomění potřeby budoucího demokratického rozvoje ve spojení se stabilní Evropou.⁶² Po skončení druhé světové války se proto Lucembursko v prostředí formování bipolárně rozdělené Evropy definitivně přiklonilo k opuštění své předchozí neutrality. Dané rozhodnutí lze dobře ilustrovat na podílení se na formování dříve zmíněné Severoatlantické aliance.

Lucemburská politika se v této době viditelněji přiklonila k Belgii a Nizozemsku, čímž dokázala skrze ekonomickou unii zaručit lepší perspektivy pro budoucí rozvoj státu v západoevropském prostředí.⁶³ Zároveň se také aktivně projevovala ve spojitosti s poválečnou rekonstrukcí Evropy. Lucemburští představitelé se snažili o výrazné začlenění do programů americké vlády orientovaných na opětovné vybudování západoevropských ekonomik a také i o příspěví dle schopností velkovévodství.⁶⁴ Přes své velice omezené možnosti se tehdejší Lucembursko dokázalo úspěšně podílet na rozličných aspektech procesu poválečné rekonstrukce Evropy, díky čemuž došlo k vytvoření důležitého povědomí „evropské solidarity“ u lucemburských představitelů i veřejnosti.

Proevropská orientace lucemburské zahraniční politiky setrvala i v době padesátých a šedesátých let. Lucembursko se snažilo figurovat v roli přijatelného partnera pro Francii i SRN a podporovat tak proces, kdy se Lucemburk stával spolu s Bruslem a Štrasburkem centrem evropských společenství. Západoevropská orientace lucemburské zahraniční politiky byla v této době klíčová především pro zachování suverenity v evropských společenstvích. Lucemburská diplomacie dokázala v průběhu šedesátých let převážně zdárně působit

⁶² Histoire du Luxembourg: le destin européen d'un petit pays. s. 256-259.

⁶³ ANNESLEY, Claire. A political and economical dictionary of Western Europe. New York: Routledge, 2005.

⁶⁴ Discours de Pierre Elvinger. Centre d'études européennes. Luxembourg: 2013 [cit. 2013-01-16]. <http://www.ena.lu/discours_pierre_elvinger_londres_aout_1945-1-10217>

ve vztazích se členy EHS a Euratom, díky čemuž znatelně přispěla k zachování pozice Lucemburku jako jednoho z center evropských společenství.⁶⁵

Ve vztazích se vzdálenějšími světovými teritorii se Lucembursko často přiklánělo k zahraniční politice Belgie a Spojených států. Sledovalo také mezinárodní cíle OSN a Rady Evropy, avšak pro značně limitované kapacity lucemburské diplomacie ve světě se soustředilo spíše na lokální a méně ambiciózní cíle. Lucemburská zahraniční politika se v této době opatrně snažila o rozvoj vztahů se státy východního bloku a kladla důraz i na zlepšení lidskoprávní situace ve východní Evropě. V průběhu šedesátých let se Lucembursko díky své průmyslové specializaci podílelo dále i na zahájení rozvojové spolupráce s arabskými zeměmi a se státy jižní Evropy, což lze spatřovat jako náznak globální lucemburské orientace.⁶⁶

2.1.2. Rozšíření zahraničně-politických aktivit

Rok 1964 citelně ovlivnil budoucí podobu Lucemburského velkovévodství. Vláda USA se rozhodla přistoupit k zavedení úrokové vyrovnávací daně, jež vedla k přesunutí části aktivit v mezinárodním trhu s dluhopisy a cennými papíry mimo Spojené státy. Finanční společnosti a aktéři působící v mezinárodním eurodolarovém trhu hledali alternativu ke striktním vnitrostátním předpisům v západoevropských státech i k přílišným nákladům provádějící aktivity ve Švýcarsku. Lucemburská vláda Pierra Wenera se tehdy chopila příležitosti a skrze vhodnou finanční a zahraniční politiku učinila Lucembursko evropskou alternativou pro finanční investice.⁶⁷

Z hlediska finanční politiky byly pro Lucembursko důležité především tradice silného bankovního tajemství, administrativní flexibilita, absence srážkové daně z úroků a dividend, etc. Lucemburská zahraniční politika se přitom starala o obhájení vládních kroků v mezinárodním prostředí i o zachování přátelských vztahů se západoevropskými zeměmi a Spojenými státy.

Dle Denise de Rougemonta je možné zdárné nastoupení této cesty ve finanční a zahraniční politice vysvětlit shodujícími se potřebami domácích oblastí s jejich společnými externími prioritami.⁶⁸ Pro lucemburské představitele i veřejnost se cesta směřující

⁶⁵ Le Role et la Place des Petits Pays en Europe au XXe Siecle. s. 465-471.

⁶⁶ Small states in Europe. s. 133-136.

⁶⁷ Histoire du Luxembourg: des origines à nos jours. s. 109-112.

⁶⁸ ROUGEMONT, Denis. L'Avenir est notre affaire. Paris: Stock, 1977.

k přeorientování ekonomiky na terciální sektor a k rozvoji Lucemburku zdála přijatelnou, protože s ní byly spojené celkový rozvoj velkovévodství i zlepšení budoucí situace obyvatelstva. Efekty, které by při stejné vládní politice byly nerealizovatelné v sousední Belgii či Francii. Lucembursku tak výrazně dopomohla jeho, v porovnání s většinou evropských států, drobná rozloha, která skrze rozvoj Lucemburku přinesla pozitiva i pro regiony velkovévodství.

Zapotřebí je však také zohlednit postoj Gilberta Trausche zdůrazňujícího tradičně nepřilíš záviděníhodnou lucemburskou pozici v evropských vztazích.⁶⁹ Zdárné obhájení aspektů provázejících rozvoj finančních aktivit spočívalo na lucemburské diplomacii a vhodně zvolené zahraniční politice.

Lucemburská diplomacie se v průběhu šedesátých a sedmdesátých let stala charakteristickou kvalitním personálním obsazením i tradicí vysoké profesionality. Setrvávající problém však představovala řídká síť zastupitelských úřadů či diplomatických misí ve světě. Lucembursko tudíž v této době přistoupilo k rozvoji a rozšíření své diplomatické sítě, aby dokázalo vhodně podpořit rozličné zahraničně-politické aktivity, charakteristické pro období opouštění statní podpory produkce těžkého průmyslu kvůli upřednostnění sektoru finančních služeb.⁷⁰ Přes existující zahraniční zastoupení u klíčových států a mezinárodních organizací, bylo vhodné dále rozšířit agendu i obsazení zastupitelských úřadů. V roce 1972 proto došlo k otevření velvyslanectví v Pekingu asociovaného pro širší oblast jihovýchodní Asie.⁷¹ Lucemburská diplomacie se v průběhu osmdesátých let snažila o podporu lucemburských společností i zahraničních investic také skrze síť obchodních kanceláří a formou vysílání delegací. V závěru období bipolárně rozděleného světa se po dlouhodobě se rozvíjejících bilaterálních vztazích s Japonskem roku 1987 otevírá velvyslanectví v Tokiu.⁷² Hlavní důvod opět spočíval ve vzájemných obchodních aktivitách.

O podpoření rozvíjejícího se finančního sektoru se Lucembursko snažilo rovněž svou zahraniční politikou. Ve vztazích s evropskými státy se dokázalo spolehnout na tradiční

⁶⁹ TRAUSCH, Gilbert. *Le Role et la Place des Petits Pays en Europe au XXe Siecle*. Bruxelles: Bruylant, 2005.

⁷⁰ ZAHLEN, Paul. *L'économie luxembourgeoise. Une histoire mouvementée*. Luxembourg: Statec, 2008. s. 113-118.

⁷¹ *Relations Chine-Luxembourg*. Ambassade du Luxembourg à Pékin. Beijing: 2013 [cit. 2013-01-31]. <<http://pekin.mae.lu/fr/China-Luxembourg-relations>>

⁷² *Bilateral Relations*. Embassy of the Grand-Duchy of Luxembourg in Tokyo. Tokyo: 2013 [cit. 2013-01-31]. <<http://tokyo.mae.lu/en/Bilateral-Relations>>

podporu Belgie a otevřené bylo rozvoji spolupráce v rámci evropských společenství.⁷³ Dokázalo také setrvat v přátelských vztazích se Spojenými státy, čemuž dopomáhala situace pokračující studené války. Pro aktivnější roli lucemburské zahraniční politiky ve světových teritoriích se v letech 1969 až 1980 výrazně zasadil ministr zahraničí Gaston Thorn. Rozšiřující se aktivity lucemburské diplomacie obhájil na domácí politické scéně, díky čemuž se lucemburská zahraniční politika mohla stát viditelnější ve světě.⁷⁴

2.2. Od skončení studené války

2.2.1. Zahraniční politika v globálně propojeném světě

Pád železné opony rozdělující Evropu a rozpad Sovětského svazu přinesly citelné dopady na uspořádání světa. Dosavadní bipolární rozdělení zemí přestává platit a svět se vydává cestou ke globální propojenosti. Ze studené války vychází vítězně Spojené státy, které se stávají globální velmocí usilující o demokratický vývoj ve světě bez obchodních bariér. V letech 1990 až 1993 je možné v mezinárodních vztazích dokonce spatřovat optimistické předpoklady široké demokratizace států a budoucího rozvoje světových teritorií.⁷⁵ Lucemburská zahraniční politika se tudíž v počátku devadesátých let pokouší vhodně přizpůsobit proměněnému světovému uspořádání i změnám na světové politické scéně.

Lucemburská zahraniční politika je tradičně charakteristická svou multilateralistickou podobou, která se v průběhu devadesátých let dokázala plně rozvinout. Lucembursko rozšířilo své aktivity v OSN, *Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě* (OBSE), OECD, i v dalších mezinárodních organizacích. Ve světě od této doby podporuje rozšiřování demokracie, ochranu lidských práv, regionální rozvoj a spolupráci a v neposlední řadě také mezinárodní bezpečnost.⁷⁶ Své cíle se snaží prosazovat efektivní diplomacií a přispíváním na boj proti globálním rozvojovým problémům. Díky této „globální“ externí politice se Lucembursko těší podpory ze strany řady evropských i světových států jako Dánsko, Kanada, Švédsko, Rakousko, etc. Právě Kanada vhodně ilustruje vítaného spojence

⁷³ Histoire du Luxembourg: des origines à nos jours. s. 124-125.

⁷⁴ Small States in Europe. s. 138.

⁷⁵ ZAKARIA, Fareed. Postamerický Svět. Praha: Academia, 2010. s.42-45.

⁷⁶ Small States in Europe. s. 133-135.

v mezinárodních vztazích, který pro tradičně vřelé bilaterální vztahy poskytuje Lucembursku diplomatickou podporu v prostředí mezinárodních organizací, při jednáních se Spojenými státy i ve světové politice.⁷⁷ Přes dlouhodobě dobré vztahy se Spojenými státy se Lucembursko občasné ocitá v obtížné vyjednávací pozici proti důrazné americké administrativě. V posledních letech se jednalo především o z amerického pohledu nedostatečnou angažovanost lucemburských ozbrojených složek v aliančních operacích a tlak na dosažení větší transparentnosti lucemburského bankovního systému. V obdobných situacích se Lucembursko obvykle snaží spolupracovat s kanadskou diplomacií, která se zřetelí na lucemburský vliv v EU často dokáže se Spojenými státy vyjednat změnu jejich postoje.⁷⁸

Lucembursko se již před rokem 1990 snažilo o globálnější rozvoj zahraničně-politických aktivit, avšak lucemburští představitelé si byli dobře vědomi důležitosti respektování tradičního příklonění k pozici Spojených států v bipolárně rozděleném světě. Případný odklon od politiky USA by ztlačil vzájemné vztahy a mohl se také záporně projevit na západoevropské politické scéně.⁷⁹ Dobré vztahy se Spojenými státy a západoevropskými státy byly nezbytné pro ochranu vznikajícího světového investičního centra v Lucemburku. Sloužily také k podpoře západoevropských aktivit lucemburských společností v potravinářském a ocelářském sektoru.⁸⁰ Lucemburská externí politika proto spíše striktně následovala politiku západního bloku vůči SSSR a jeho spojencům. Po skončení studené války se však tato bariéra vytratila a lucemburská zahraniční politika mohla dále rozšířit své aktivity.

V devadesátých letech Lucembursko rozvinulo své vztahy se státy bývalého východního bloku a bylo otevřeno politické či ekonomické spolupráci s cílem o poskytnutí pomoci v přechodu k demokratičtější podobě jejich „post-socialistických“ politických zřízení. Díky vytvořeným velvyslanectvím v Praze a Varšavě se mohlo soustředit na prostor východní Evropy. Vlivem podpory transatlantických vztahů a pokračující evropské integrace

⁷⁷ Relations entre le Canada et le Luxembourg. Ambassade du Canada en Belgique et au Luxembourg. Bruxelles: 2013 [cit. 2013-02-26]. <http://www.canadainternational.gc.ca/belgium-belgique/bilateral_relations_bilaterales/canada_luxembourg_relations.aspx?lang=fr&menu_id=29&view=d>

⁷⁸ Dle pohledu lucemburského diplomata *Philippe Donckela*, získaného v rozhovoru dne 30. Listopadu 2012 v Lucemburku, Luxembourg.

⁷⁹ Histoire du Luxembourg: le destin européen d'un petit pays. s. 270-271.

⁸⁰ Histoire du Luxembourg: des origines à nos jours. 106-110.

východním směrem se Lucembursko těšilo dobrým vztahům s východoevropskými zeměmi, jimž se snažilo dopomoci k přiblížení se k západní Evropě.⁸¹

2.2.2. Od přelomu tisíciletí

V západoevropském prostředí zůstává Lucembursko tradičním podporovatelem procesu evropské integrace. Zároveň si však také přeje, aby setrvalo ve významné pozici v rámci EU. Především díky dobré pozici ve strukturách EU dokáže lucemburská diplomacie využít unijního prostředí k obhájení svých cílů a ke zdárnému vyjednávání s dalšími státy. Daná priorita se přímo projevila při jednáních předcházejících v prosinci roku 2000 *Niceské smlouvě*, kdy se Lucembursku podařilo obhájit dosavadních šest křesel v Evropském parlamentu i svého evropského komisaře.⁸² Zkušený diplomatický sbor i blízkost pomyslného geografického centra EU vytváří předpoklad úspěšných jednání na evropské půdě. Během vyjednávání v EU je Lucembursko zpravidla reprezentováno představiteli dobře znalými evropského prostředí z čehož těží i při předsednictvích v Radě Evropské unie. Při svém posledním předsednictví v první polovině roku 2005 dokázalo zdárně splnit své důležité priority připravení finančního rámce pro období let 2007 až 2013 a pokročení v procesu rozšiřování EU o Rumunsko a Bulharsko.⁸³ Lucemburskou zahraniční politiku lze označit za proevropskou, přičemž lucemburští představitelé jsou převážně ochotni podpořit proces evropské integrace i za cenu ztráty části své suverenity. Lucembursko také tradičně podporuje SZBP a *Společnou bezpečnostní a obrannou politiku EU (SBOP)*.⁸⁴

Od přelomu tisíciletí se viditelněji rozvíjí lucemburské obchodní aktivity ve východní Asii, s čímž koresponduje i snaha lucemburské diplomacie o podporu vzájemných vztahů s Čínou.⁸⁵ Dříve představené lucemburské externí priority ochrany lidských práv a boje proti globálním rozvojovým problémům zde ustupují do pozadí před preferencí dobrých bilaterálních vztahů. Lucemburská externí politika se proto snaží po vzoru dalších evropských

⁸¹ Small States in Europe. s. 132.

⁸² LOVE, Juliet; O'BRIAN, Jullian. Western Europe 2003. Abingdon: Routledge, 2003.s. 420.

⁸³ Les priorités de la Présidence. La Présidence luxembourgeoise du Conseil de l'Union européenne. Luxembourg: 2005 [cit. 2013-03-06].

<http://www.eu2005.lu/fr/presidence/priorites_et_pgm/priorites/index.html>

⁸⁴ Small States in Europe. s. 141.

⁸⁵ Relations Chine-Luxembourg. Ambassade du Luxembourg à Pékin. Beijing: 2013 [cit. 2013-03-06]. <<http://pekin.mae.lu/fr/China-Luxembourg-relations>>

států obcházet citlivá témata lidskoprávní i environmentální sféry, které by mohly znatelně uškodit obchodním zájmům velkovévodství.⁸⁶

Vlivem lokalizace světových finančních společností v Lucemburku i externích aktivit lucemburských společností ve světových oblastech dochází v posledních letech k rozrůstání obchodních a diplomatických vztahů s dříve spíše opomíjenými teritorii. Poukázat lze na oblast Blízkého východu, v níž se jedná především o Turecko a země Perského zálivu. Do lucemburské finanční sféry z těchto států směřují důležité investice pomáhající v období ekonomické krize k zachování řady bankovních institucí. Lucemburská diplomacie se také snaží podporovat globální aktivity společnosti *Cargolux Airlines International* (Cargolux), do které v roce 2011 a 2012 investovaly katarské aerolinie *Qatar Airways*.⁸⁷ Prioritou lucemburské zahraniční politiky se stává rozvíjení přátelských vztahů se státy Blízkého východu, skrze které by lucemburští představitelé dokázali podpořit přicházející investice. V globálních aktivitách lucemburské diplomacie je možné pokračovat pouze v případě jejich dostatečného financování, pro něž jsou důležitým zdrojem právě příjmy státního rozpočtu z bankovní a finanční sféry.

⁸⁶ OATES, Christopher. Porous Foreign Policy: The EU's Embarrassing Arms Embargo Episode. *Journal of European Integration History*. 2011, vol. 18, no. 1/2. s. 39-49.

⁸⁷ Qatar Airways confirms Cargolux stake sale, Reuters. London: 13.1. 2013 [cit. 2013-03-11].
<<http://uk.reuters.com/article/2013/01/13/uk-qatar-airline-cargolux-idUKBRE90C04620130113>>

3. Současná orientace a priority

*„Z politického hlediska bychom stěží mohli čekat na lepší chvíli k otevření Velvyslanectví v Ankaře. Vzhledem k probíhajícím nepokojům ve velké části arabského světa si všichni ceníme Turecka, které dokázalo nalézt vlastní cestu coby demokratická země s důležitým islámským dědictvím, a jeho role mostu mezi Evropou a Blízkým východem...
...V ekonomické perspektivě se zcela určitě můžeme dále zlepšovat. Naše obchodní vztahy rostou, avšak začínají z poměrně nízké úrovně. Dynamická turecká ekonomika bezpochyby přitáhne lucemburské společnosti. Dřívější hospodářské a obchodní návštěvy již ukázaly, že zájem zde skutečně existuje.“⁸⁸*

3.1. Lucemburské domácí a zahraniční priority

3.1.1. Domácí cíle

Lucembursko se ve své domácí a zahraniční politice snaží splnit přání veřejnosti i dalších subjektů působících v domácím prostředí. Současná lucemburská externí politika je velmi ovlivněna vnitřními faktory, jež se znatelně podílejí na její výsledné podobě.

Lucemburčané představují tradičně proevropsky laděný národ, který svou identitu spojuje s evropskou kulturou. Převážná část z Lucemburčanů je osobními vazbami spojená s okolní Belgií, Francií, Německem a často také i se vzdálenějšími státy. V porovnání s většinou dalších evropských zemí je Lucembursko spíše nakloněnější rozličným projektům Evropské unie i procesu evropské integrace. Favorizace EU se potvrdila v roce 2005, kdy došlo ke schválení Smlouvy o Ústavě pro Evropu ve veřejném referendu.⁸⁹

S Evropskou unií je spojen důležitý domácí cíl. V Lucemburku sídlí významné evropské soudní a finanční instituce, které posilují mezinárodní postavení velkovévodství a poskytují cenná pracovní místa pro lucemburské občany. V případě, kdy by došlo ke ztrátě těchto význačných institucí, lucemburské postavení v Evropě i dosavadní proevropský postoj lucemburské veřejnosti by se výrazně zhoršily. Současný předseda lucemburské vlády a dřívější dlouholetý předseda Euroskupiny Jean-Claude Juncker si přeje vyvarovat se takového

⁸⁸ ASSELBORN, Jean. Inaugural Address. Opening of Luxembourg's Embassy in Ankara. Ankara, 2011.

scénáře a spíše posílit lucemburskou pozici.⁹⁰ Lucembursko se proto snaží skrze působení na unijní půdě a rozvojem dříve představené čtvrti Kirchberg o zachování umístění současných i budoucích evropských soudních a finančních institucí v Lucemburku.

Lucemburská veřejnost a představitelé z finanční sféry si přejí, aby setrvalo dosavadní „atraktivní“ postavení velkovévodství v mezinárodní bankovní a finanční sféře. Případný odklon světových finančních společností a bank by negativně ovlivnil vývoj hospodářství i příjmy do státního rozpočtu. Dané přání lze označit jako klíčový determinant lucemburských externích priorit. Lucemburská diplomacie se proto snaží na evropské i světové politické scéně zabránit této eventualitě či vyjednat vhodné podmínky, které by nevedly k odchodu světových bank a finančních společností z velkovévodství.⁹¹

Lucembursko takřka celosvětově prosazuje zájmy společnosti *Cargolux* provozující letecké dopravní služby. V posledních letech se proto snažilo o podpoření jejích rostoucích aktivit v severní Africe a ve východní části Asie. Stejně také pomáhá rozvíjet externí vazby dceřiných firem CFL. V roce 2012 dochází k rozšíření přepravní sítě *CFL Cargo* do Turecka, jejíž vytvoření bylo umožněno také díky přátelským bilaterálním vztahům s Ankarou.⁹² Lucemburská diplomacie zaštiťuje spolu s přepravními společnostmi také globální působení rozličných společností z administrativního, technologického, farmaceutického a výzkumného odvětví.

Domácí faktory ovlivňující lucemburskou externí politiku doplňuje snaha o podpoření turistického odvětví přinášející cenné příjmy regionům i státnímu rozpočtu. Pro uskutečnění tohoto cíle Lucembursko chrání i propaguje své kulturní dědictví. Lucemburská vláda taktéž usiluje o zlepšení stavu životního prostředí a snížení dopadu Lucemburska na stav světového klimatu. Pro splnění těchto přání si vytýčila ambiciózní cíle zvýšení podílu obnovitelných energií v energetickém portfoliu a snížení celkové úrovně emisí skleníkových plynů.⁹³ Lucemburská zahraniční politika se pokouší tyto cíle důrazem

⁸⁹ Histoire du Grand-Duché de Luxembourg.

⁹⁰ HODSON, Dermot. *Governing the Euro Area in Good Times and Bad*. Oxford: Oxford University Press, 2011. s. 42-45.

⁹¹ Diplomatická zpráva. Velvyslanectví USA v Lucembursku, zástupce velvyslance Steve Kraft, 3 Dubna 2009. Luxembourg: 2009 [cit. 2013-03-31].

<<http://cablegatesearch.wikileaks.org/cable.php?id=09LUXEMBOURG100>>

⁹² ASSELBORN, Jean. *Déclaration de politique étrangère*. Luxembourg, 2012. Oddíl Politique commerciale.

⁹³ Luxembourg. *What are the main drivers of environmental pressures?* Copenhagen: 2010 [cit. 2013-03-31]. <http://www.eea.europa.eu/soer/countries/lu/soertopic_view?topic=country%20introduction>

na ochranu světového kulturního dědictví a podporou environmentálních iniciativ rozvíjet také v globálním prostředí.⁹⁴

3.1.2. Zahraniční priority

Vedle důležité role domácích cílů existují také významné zahraniční priority ovlivňující lucemburskou zahraniční politiku. Představit je zapotřebí dlouhodobě stálé i měnící se externí faktory.

Geografické rysy současného Lucemburského velkovévodství předurčily základní lucemburské externí priority. Vlivem své drobné velikosti a polohy mezi Francií a Německem se Lucembursko od čtyřicátých let dvacátého století přiklání k projektům evropských společenství a jako záruku své bezpečnosti považuje členství v Severoatlantické alianci. Na evropské půdě se snaží propagovat pro-americkou zahraniční politiku EU a severoatlantickou bezpečnostní spolupráci. Spíše však než o budování smysluplné armády se snaží o posílení role mezinárodního práva ve světě.⁹⁵

Lucembursko se přesto podílí na zahraničních vojenských operacích EU, NATO a OSN. V současnosti lucemburské ozbrojené síly působí v mezinárodních operacích v Afghánistánu, Bosně a Hercegovině, Demokratické republice Kongo, Kosovu a v Libanonu.⁹⁶ Lucembursko přitom sleduje právě přání Spojených států, které vřele vítají přítomnost lucemburských vojáků v mírových operacích.⁹⁷ Aktivity lucemburských ozbrojených složek v zahraničí jsou v souladu se základní snahou lucemburské externí politiky spočívající v rozvíjení přátelských vztahů se svými spojenci. Klíčové priority přitom představují podpora evropské a severoatlantické spolupráce.

Vedle cíle o zajištění bezpečnosti Lucemburska skrze participaci ve světových multilaterálních a bezpečnostních organizacích tvoří další důležité externí priority ekonomické faktory. Lucemburská zahraniční politika se dlouhodobě snaží o zachování a zvýšení prosperity velkovévodství skrze podporu perspektivních obchodních vztahů.⁹⁸

⁹⁴ Timbuktu's documentary treasures. UNESCO. Paris: 2013 [cit. 2013-03-31].

<<http://www.unesco.org/new/en/unesco/resources/preserving-the-moslem-cultural-heritage-of-mali-and-africa/>>; UNEP. Unep in Afghaistan. United Nations Environment Programme, 2009. s. 32.

⁹⁵ Small States in Europe. s. 132.

⁹⁶ Missions d'aide humanitaire et opérations de maintien de la paix. Ministère des Affaires Etrangères et de la Défense. Luxembourg: 2013 [cit. 2013-04-01]. <http://www.ar mee.lu/mission_OMP/>

⁹⁷ Diplomatická zpráva. Velvyslanectví USA v Lucembursku, vedoucí obchodní a politické sekce Daniel L. Foote, 25 Srpna 2006. Luxembourg: 2006 [cit. 2013-04-01].

<<http://cablegatesearch.wikileaks.org/cable.php?id=06LUXEMBOURG471>>

⁹⁸ Small States in Europe. s. 133.

Podpora rozvoje dříve představených zahraničních aktivit lucemburských společností tvoří důležitou součást současné externí politiky. Její další výrazná nynější priorita spočívá v dříve představené ochraně finančního a bankovního sektoru.

Lucemburská externí politika se také soustředí na dosahování viditelných efektů rozvojové pomoci a ochrany lidských práv ve světě. Lucembursko věnuje na rozvojovou pomoc okolo 1 procenta HNP, díky čemuž patří mezi nejštedřejší světové dárce.⁹⁹ Zahraniční projekty a iniciativy se rozprostírají v rozličných podobách na škále od dlouhodobých cílů po krátkodobé akce. Pro ilustraci je vhodné uvést úsilí o splnění *Rozvojových cílů tisíciletí*¹⁰⁰ či *dodávky humanitární pomoci do regionů Ruské federace*¹⁰¹ z roku 2010. Tradiční snahu o poskytování rozvojové pomoci a ochrany lidských práv ve světě je tedy možné pro její současnou rozvíjející se dimenzi označit jako převládající význačnou externí prioritu.

3.2. Orientace lucemburské externí politiky

3.2.1. Současná orientace

Lucemburští představitelé se převážně shodují ve svých zahraničních cílech a v představě lucemburské role ve světě. Stejně také i mezi politickými stranami povětšinou převládá konsensus o podobě externí politiky. Lucemburská zahraniční politika je proto charakteristická svou kontinuitou a možností uskutečnit dlouhodobé cíle. V porovnání se státy jako Francie nebo Itálie se Lucembursko dokáže zároveň lépe spolehnout na převládající přijatelnost svých externích priorit pro ostatní státy EU. Daný aspekt je možné vysvětlit podle Judith Sinnigeové často přehlíženou schopností geograficky drobných států zdárně balancovat v mezinárodním prostředí. V důsledku těchto faktorů se Lucembursko těší větší zahraniční prestiže, než by jeho nepatrná velikost naznačovala a jeho externí priority se často dočkají realizace.¹⁰² Lucemburská zahraniční politika se tudíž ekvivalentně orientuje na dlouhodobé a

⁹⁹ BRYSK, Alison. *Global good Samaritans: human rights as foreign policy*. Oxford: Oxford University Press, 2009. s. 14.

¹⁰⁰ Sommet sur les objectifs du Millénaire pour le développement. Ministère des Affaires Etrangères. Luxembourg: 2013 [cit. 2013-04-05]. <[http://www.mae.lu/Mini-Sites/New-York/News/Marie-Josee-Jacobs-Ministre-de-la-Cooperation-et-de-l-Action-humanitaire-du-Luxembourg-participe-au-Sommet-sur-les-objectifs-du-Millenaire-pour-le-developpement/\(language\)/fre-FR](http://www.mae.lu/Mini-Sites/New-York/News/Marie-Josee-Jacobs-Ministre-de-la-Cooperation-et-de-l-Action-humanitaire-du-Luxembourg-participe-au-Sommet-sur-les-objectifs-du-Millenaire-pour-le-developpement/(language)/fre-FR)>

¹⁰¹ Relief Items For Russia Transported By Cargolux Of Luxembourg And Local Interline Partner Silk Way Airlines Of Azerbaijan. Cargolux. Luxembourg: 2010 [cit. 2013-04-05]. <<http://www.cargolux.lu/NewsPublicat/News.php#>>

¹⁰² *Small States in Europe*. s. 131.

krátkodobé cíle. Dále je také příznačná svou liberální podobou a podporou dobrých obchodních vztahů. Protekcionismus stál totiž vždy v pozadí před favorizací evropské hospodářské spolupráce a globálního obchodu.

Lucembursko je tradičně vlídně nakloněno k aktivitám cizích společností ve velkovévodství, ze kterých obdrží ať již finanční či strategický prospěch. Vlivem liberální daňové politiky si globální firmy z prostředí elektronického obchodování, jako iTunes, PayPal, či Skype, zvolily Lucembursko jako základnu pro své operace v Evropě.¹⁰³ Do velkovévodství se tak dostávají příjmy, pro které je Lucembursko ochotno bojovat i na půdě EU. Spolu se snahou o ochranu pozice světového finančního centra tvoří výhodná daňová politika další aspekt, jenž viditelně ovlivňuje současnou podobu lucemburské zahraniční politiky.

Dříve předestřené cíle podpory globálního působení EU i NATO vytvářejí v lucemburské externí politice charakteristický rys její současné světové orientace. Dle lucemburského diplomata Philippe Donckela¹⁰⁴ se Lucembursko snaží rozumně volit mezi preferencí vlastních zájmů a snahou o prosazení celosvětově prospěšných cílů. Lucemburčané považují svrchovanou existenci velkovévodství jako šťastnou, která dle historického vývoje nebyla vždy zdaleka samozřejmá. Představené uvědomění je výrazným důvodem pro podporu veřejnosti soudobé lucemburské rozvojové pomoci ve světě i pro zahraniční působení lucemburských ozbrojených složek. Lucemburská diplomacie se proto tradičně soustředí na hledání řešení globálních problémů a ochranu lidských práv ve světě.¹⁰⁵

Současná lucemburská externí politika se sice orientuje na dlouhodobé cíle, ale přesto dochází k občasnému upřednostnění důležitých domácích priorit. Představený rozpor vhodně ilustruje nesoulad preference vlastní daňové politiky před sjednoceným zdaněním EU.¹⁰⁶ Vnější faktor tradiční podpory evropské integrace tak ustupuje do pozadí před vnitřním faktorem snahy o zachování příjmů plynoucích z „atraktivní“ daňové politiky. Lucemburská diplomacie se proto občas prioritně soustředí spíše na obhájení důležitých domácích priorit než na světové cíle.

¹⁰³ Luxembourg raises VAT from 1 January 2015. VATLive. Burlington: 2013 [cit. 2013-04-11].

<<http://www.vatlive.com/vat-rates/european-vat-rates/eu-vat-rates/>>

¹⁰⁴ Philippe Donckel. Conseiller de Légation, Direction des Affaires Politiques, Ministère des Affaires étrangères, Grand-Duché de Luxembourg.

¹⁰⁵ Dle pohledu lucemburského diplomata *Philippe Donckela*, získaného v rozhovoru dne 30. Listopadu 2012 v Lucemburku, Luxembourg.

3.2.2. Rozšíření lucemburské diplomatické sítě

Lucembursko má v současnosti ve světě rozmístěno 22 velvyslanectví, 12 stálých misí při mezinárodních organizacích, 3 obchodní a investiční kanceláře a 1 zahraniční kancelář. Lucemburská diplomacie disponuje také sítí 11 generálních honorárních konzulátů a přibližně 140 honorárních konzulátů.¹⁰⁷ Lucemburská zahraniční velvyslanectví jsou často zastupitelskými úřady pro více zemí, což je možné vhodně ilustrovat na případě Velvyslanectví ve Varšavě, sloužícího Litvě, Lotyšsku a Polsku. V řadě dalších světových teritorií je Lucembursko zastupováno skrze belgické a nizozemské ambasády, jako je tomu v případě Kataru, kde je oficiálním zastupitelským úřadem Velvyslanectví Nizozemského království v Dauhá.¹⁰⁸

Lucemburská diplomatická síť převážně dobře pokrývá Evropu a výborně jsou rozvinuté také reprezentace k institucím EU, OSN, Severoatlantické alianci a dalším mezinárodním organizacím.¹⁰⁹ V Evropě je Lucembursko zastoupeno 14 velvyslanectvími, které takřka ideálně pokrývají evropská teritoria. Pro Lucembursko je klíčové, aby udržovalo na vysoké úrovni diplomatické styky s EU a stejně také s evropskými státy. Jako jedinou výjimku je možné označit oblast Skandinávie, jež je svorně pokryta ambasádou v Kodani. Příčinu je zapotřebí spatřovat v historické vzdálenosti i v současných nepříliš rozvinutých obchodních vztazích se severskými státy.

Lucembursko však zdánlivě přehlíží většinu dalších světových teritorií. Oproti 14 lucemburským evropským velvyslanectvím vytváří 8 mimoevropských ambasád spíše zdání opomíjení ostatních světových částí. Jihovýchodní Asie je jedinou vzdálenější oblastí, kterou lze označit jako dostatečně diplomaticky pokrytou. Lucemburská velvyslanectví v Bangkoku, Dillí, Pekingu a Tokiu poměrně dostačují významnosti této části Asie pro Lucembursko. Pokrytím zemí také dobře rozlišují ve vnitroasijských vztazích, čemuž nasvědčuje kupříkladu preference přidělení Pákistánu pod Velvyslanectví v Pekingu.¹¹⁰ Zbývá

¹⁰⁶ Luxembourg fends off internet VAT reform. Financial Times. London: 5.6. 2007 [cit. 2013-04-11]. <<http://www.ft.com/cms/s/0/c3bcb9aa-1384-11dc-9866-000b5df10621.html>>

¹⁰⁷ Missions diplomatiques et consulaires luxembourgeoises. Ministère des Affaires Etrangères. Luxembourg: 2013 [cit. 2013-04-15]. <<http://www.mae.lu/Site-MAE/Missions-diplomatiques-et-consulaires/Missions-diplomatiques-et-consulaires-luxembourgeoises>>

¹⁰⁸ Qatar Ambassade. Ministère des Affaires Etrangères. Luxembourg: 2013 [cit. 2013-04-15]. <<http://www.mae.lu/Site-MAE/Missions-diplomatiques-et-consulaires/Qatar/Ambassade>>

¹⁰⁹ Small states in Europe. s. 138-139.

¹¹⁰ Pakistan Ambassade. Ministère des Affaires Etrangères. Luxembourg: 2013 [cit. 2013-04-15]. <<http://www.mae.lu/Site-MAE/Missions-diplomatiques-et-consulaires/Pakistan/Ambassade>>

lucemburská vzdálenější velvyslanectví se nacházejí v Abú Dhabí, Ankaře, Moskvě a Washingtonu. Lucembursko nedisponuje ambasádami v Africe ani v jižní Americe, kde plně spoléhá na belgická a nizozemská velvyslanectví. Zapotřebí je však poukázat na daleko globálnější síť generálních honorárních konzulátů, honorárních konzulátů a obchodních kanceláří, které ale pouze obtížně dokáží nahradit politické a reprezentativní funkce velvyslanectví.¹¹¹

Roku 2011 dochází k otevření lucemburských velvyslanectví v Abú Dhabí a v Ankaře.¹¹² Do té doby představovala spolu se Střední Asii oblast Blízkého východu spíše slepé místo ve východní větvi lucemburské zahraničně-politické sítě. Proč se však Lucembursko odhodlalo k rozšíření své diplomatické sítě právě na Blízký východ?

Odpověď lze načrtnout ilustrací důležitých faktorů vedoucích ke vzniku lucemburských ambasád ve SAE a v Turecku. Zmíněné ambasády byly vytvořeny na základě předchozích obchodních kanceláří sloužících k podpoře vzájemných obchodních vztahů. SAE i Turecko představují země s rostoucím regionálním i globálním významem. SAE se od přelomu tisíciletí stává výrazným investorem v lucemburském finančním sektoru. Lucemburk pro ni představuje strategickou obchodní lokalitu ve středu staré Evropy a Lucembursko vřele vítá finance z bohatých Emirátů. Dané faktory až překvapivě zapadají do takřka klasického případu soudobých obchodních vztahů mezi západní Evropou a státy Blízkého východu.¹¹³ Turecko naproti tomu vítá spolupráci s lucemburskými společnostmi a vlídný přístup Lucemburska k roli Turecka v jeho vztazích s EU. Nynější Turecko tvoří také důležitého geopolitického i obchodního spojence, se kterým Lucembursko udržuje dlouhodoběji přátelské vztahy.¹¹⁴

Lucemburský ministr zahraničních věcí Jean Asselborn spojil otevření velvyslanectví v Abú Dhabí a v Ankaře s nynější snahou lucemburské zahraniční politiky o preferenci obchodní diplomacie na bilaterální úrovni. Vlivem obnovujícího se protekcionismu ve světě je dle něj nezbytná politická podpora zahraničním aktivitám lucemburských společností.¹¹⁵ Lucemburské kroky vedoucí k otevření těchto dvou ambasád je vhodné spatřovat ve světle

¹¹¹ Représentations Consulaires du Grand-Duché de Luxembourg à l'étranger.

¹¹² Official Embassy Inauguration. Ambassade du Luxembourg à Abou Dabi. Abou Dabi: 2011 [cit. 2013-04-15]. <<http://abudhabi.mae.lu/en/News/Official-Embassy-Inauguration>>; Déclaration de politique étrangère. Oddíl Politique commerciale.

¹¹³ The Foreign Policies of Arab States: The Challenge of Globalization. s. 269-270.

¹¹⁴ The President of the Chamber of Deputies of Luxembourg, H.E. Laurent Mosar, paid an official visit to Turkey 19 and 20 November 2012. Ambassade du Luxembourg à Ankara. Ankara: 2012 [cit. 2013-04-15]. <<http://ankara.mae.lu/en/News/The-President-of-the-Chamber-of-Deputies-of-Luxembourg-H.E.-Laurent-Mosar-paid-an-official-visit-to-Turkey-19-and-20-November-2012>>

vzrůstajících obchodních a geopolitických vazeb s blízkovýchodními spojenci SAE a Turecka. Otevřená velvyslanectví v Abú Dhabí a v Ankaře lépe politicky „zastřešují“ nově utvářené obchodní vazby a přináší slibnou perspektivu budoucí spolupráce.

Pro dostatečné objasnění této otázky je přesto zapotřebí se podívat na současný vývoj lucemburské zahraniční politiky reagující na globální dění.

3.2.3. V perspektivě nynějšího vývoje zahraničního prostředí

Lucemburská zahraniční politika je charakteristická svou přepjatostí z hlediska dostupných diplomatických kapacit. Se sotva dvousetčlenným ministerstvem zahraničních věcí a převažující orientací na Evropskou unii je lucemburská diplomacie citelně limitována ve svých globálních aktivitách.¹¹⁶ V době finanční krize v Evropě, která vede státy EU spíše k omezování prostředků věnovaných na síť zahraničních zastupitelských úřadů, si lze pouze obtížně představit, že by Lucembursko přistoupilo k rozšíření své diplomatické sítě o dvě ambasády pouze z důvodů lepšího politického zastřešení obchodních vztahů se SAE a s Tureckem. Existují i alternativní vysvětlení spočívající v reakci na definující se Společnou zahraniční a bezpečnostní politiku EU a vznikající *Evropskou službu pro vnější činnost* (EEAS), či ve vnitřní dynamice současné lucemburské externí politiky. Souvisejí však s rozšířením lucemburské diplomatické sítě a jsou v souladu s představenými faktory obchodní povahy?

V roce 2009 přináší Lisabonská smlouva změny ve SZBP. V první řadě dochází k formální proměně dosavadní SZBP. S Lisabonskou smlouvou zaniká předchozí pilířový systém, ve kterém představovala SZBP druhý pilíř. Evropská unie si dále přála zvýšit kontinuitu a váhu své zahraniční politiky.¹¹⁷ Vzniká proto funkce Vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, kterou od roku 2009 vede Catherine Ashtonová. V prosinci roku 2009 je vytvořena také EEAS, která by v budoucnu měla představovat diplomatickou síť EU.¹¹⁸ Přes existující institucionální rámec SZBP se zahraniční politika EU potýká s řadou obtíží od sporů mezi unijními státy o její podobě po nevěli vlád členských států o převedení svých svrchovaných pravomocí nad volbou zahraniční politiky na EU. Také Catherine Ashtonová obtížně překonává rozpory mezi

¹¹⁵ Déclaration de politique étrangère. Oddíl Politique commerciale.

¹¹⁶ Small states in Europe. s. 137.

¹¹⁷ European Union Foreign Policy in a Changing World. 12-14.

¹¹⁸ Contemporary European Politics. s. 565.

zeměmi EU, přičemž v praxi stále setrvává situace, kdy o důležitých externích unijních prioritách a postojích rozhodují vrcholní představitelé Francie, Německa a Velké Británie.¹¹⁹ Samotná EEAS představuje ambiciózní projekt instituce sui generis, vedoucí členské státy jako Belgie a Velkou Británii k reformě své diplomatické sítě. V současnosti však přetrvávají spory mezi EEAS a Evropskou komisí o definování evropské zahraniční politiky i mezi státy EU v obsazení důležitých pozic a diplomatických postů.¹²⁰ Od EEAS lze proto očekávat výraznější roli až v příštích letech.

Lucembursko je přes nastíněnou nedokonalost evropské zahraniční politiky tradičně nakloněno iniciativám v oblastech SZBP a SBOP. Skrze své důležité externí cíle rozšiřování bezpečnosti a prosperity za hranicemi EU je lucemburská zahraniční politika přímo spojená se SZBP. Dle Jean-Marie Frenzové společné unijní pozice navíc vytvářejí základní podobu lucemburské zahraniční politiky vůči rozličným světovým oblastem.¹²¹ Je tedy možné shrnout, že lucemburská diplomacie spíše podporuje SZBP a vede své diplomatické aktivity v souladu s EEAS. Přes kladný vztah k zahraniční politice EU, ale SZBP ani vytvářející se EEAS nepředstavovaly výrazné důvody pro otevření lucemburských velvyslanectví v Abú Dhabí a v Ankaře. Převážně pozitivní vztahy EU se SAE a s Tureckem byly zcela jistě klíčovým předpokladem pro rozvoj lucemburské diplomatické sítě do těchto států. Existence EEAS taktéž spíše hovoří pro vznik lucemburských ambasád, protože přes vytvářející se síť představitelů EU pro světová teritoria je nepravděpodobné, že by budoucí diplomatická zastoupení EU brala dostatečně v potaz vzájemně se lišící obchodní zájmy unijních zemí.¹²² Dobré bilaterální obchodní vztahy jsou přitom pro Lucembursko prioritní. Soulad se SZBP a faktor vytvářející se EEAS je možné označit jako důležité předpoklady, avšak ne jako pravé důvody.

Při pohledu na vnitřní dynamiku současné lucemburské externí politiky je zapotřebí blíže zobrazit dva dříve nezmíněné aspekty, které by mohly mít přímý vliv na rozšíření sítě lucemburských zastupitelských úřadů. Prvním je přístup *3D Approach* a další aspekt tvoří *vzrůstající spojení lucemburské diplomacie s OSN*. *3D Approach* tvoří teoretický přístup

¹¹⁹ Contemporary European Politics. s. 556-558.

¹²⁰ FURNESS, Mark. „Who Controls the European External Action Service? Agent Autonomy in EU External Policy“. European Foreign Affairs Review. March 2013, vol. 18, no. 1, s. 111-117.

¹²¹ Small states in Europe. s. 137.

¹²² „Who Controls the European External Action Service? Agent Autonomy in EU External Policy“. s.111-112.

vedoucí k lepšímu rozdělení prostředků a aktivit mezi rozvoj, diplomacii a obranu,¹²³ podle kterého se Lucembursko snaží spolu s dalšími státy v současnosti řídit.¹²⁴ V praxi 3D Approach zaručuje, že nedojde například k opomenutí civilní sféry na úkor ozbrojených aktivit, a vede tak k lepší ochraně a rozvoji lidských společností.¹²⁵ 3D Approach by při své důsledné aplikaci mohl vést Lucembursko k posílení své sítě zastupitelských úřadů na Blízkém východě. Lucemburské ministerstvo zahraničních věcí však aplikuje přístup 3D Approach až od roku 2011. Přípravná část na vznik velvyslanectví ve SAE a v Turecku se odehrávala v letech 2009 až 2011 a teoretická koncepce 3D Approach proto nepředstavovala rozhodující faktor. Druhý aspekt vzrůstajícího spojení lucemburské diplomacie s OSN souvisí s dříve zmíněnou snahou Lucemburska zohlednit cíle OSN ve své externí politice. Lucemburská diplomacie v současnosti viditelně usiluje o splnění Rozvojových cílů tisíciletí i dalších projektů OSN orientovaných na rozvojovou pomoc, ochranu kulturního dědictví, boj proti chudobě, či třeba na dosažení lepší globální spolupráce a porozumění.¹²⁶ Díky volbě takto orientovaných externích priorit bylo v roce 2012 Lucembursko zvoleno jako nestálý člen Rady bezpečnosti OSN, což dále rozvíjí „solidární“ dimenzi lucemburské zahraniční politiky.¹²⁷ Vytvořením velvyslanectví ve SAE a v Turecku by Lucembursko mohlo spolu s obchodními vztahy také podpořit cíle či projekty shodné s prioritami OSN na Blízkém východě. Lucembursko může v budoucnu vytvořené ambasády zcela jistě využívat k podpoře priorit OSN na Blízkém východě, avšak ta se prozatím v této aktivitě příliš neprojevují. Přes občasné zaměření těchto ambasád na cíle blízké prioritám OSN se zdá, že jejich primární zacílení bylo nasměrováno k podpoře obchodu a finančních vazeb.¹²⁸ V případě velvyslanectví v Ankaře lze ke snaze o podpoření vzájemného obchodu

¹²³ Series on Defense, Development, and Diplomacy (3ds) Approach to Foreign Policy. Washington, D.C.: Conflict Prevention and Resolution Forum, 2011. s. 4-6. [cit. 2013-04-19].
<http://www.sfcg.org/events/pdf/CPRF_3D_Report_0211.pdf>

¹²⁴ Dle pohledu lucemburského diplomata *Philippe Donckela*, získaného v rozhovoru dne 30. Listopadu 2012 v Lucemburku, Luxembourg.

¹²⁵ A 3D Approach to US Foreign Policy, The Huffington Post. New York: 10.2. 2011 [cit. 2012-04-19].
<http://www.huffingtonpost.com/lisa-schirch/a-3d-approach-to-us-forei_b_821270.html>

¹²⁶ ASSELBORN, Jean. Déclaration de politique européenne et étrangère. Luxembourg, 2010.

¹²⁷ Déclaration de politique étrangère. Oddíl ONU: Conseil de sécurité.

¹²⁸ Sir Bani Yas Forum. Ambassade du Luxembourg à Abou Dabi. Abou Dabi: 2011 [cit. 2013-04-19].
<<http://abudhabi.mae.lu/en/News/Sir-Bani-Yas-Forum>>; Luxembourg Contemporary Art Exhibition in Turkey. Ambassade du Luxembourg à Ankara. Ankara: 2012 [cit. 2013-04-19].
<<http://ankara.mae.lu/en/News/Luxembourg-Contemporary-Art-Exhibition-in-Turkey>>

připojit také vědomí strategické důležitosti Turecka coby důležitého partnera na Blízkém východě, aktéra na světové politické scéně a kandidátské země do EU.¹²⁹

Právě v době hospodářské recese mohou být kroky lucemburské diplomacie vedoucí k otevření velvyslanectví v Abú Dhabí a v Ankaře až překvapivě smysluplné. Lucembursko se snaží překonat ekonomické obtíže ochranou svého hospodářství a podporou zahraničního obchodu. Garance obchodních vazeb se vznikající regionální mocností Tureckem a finančních investic z Emirátů skrze vytvoření ambasád se jeví jako rozumné jednání zapadající do současné dynamiky lucemburské zahraniční politiky. Se SAE i s Tureckem přitom Lucembursko dlouhodoběji disponovalo přátelskými vztahy, které přály rozšíření diplomatické sítě.

¹²⁹ Inaugural Address On the occasion of the opening of Luxembourg's Embassy in Ankara. Ministère des Affaires Étrangères. Ankara: 2011 [cit. 2013-04-19].
<<http://www.mae.lu/fr/content/download/29987/228548/file/20111129,%20Discours%20d'ouverture,%20Ambassade%20Ankara.pdf>>

4. Proměna lucemburské zahraniční politiky

4.1. Princip přizpůsobování zahraničně-politických priorit

V pohledu na soudobou lucemburskou zahraniční politiku se dá hovořit o principu přizpůsobování jejích priorit a geografické orientace proměňujícímu se světovému uspořádání i globální ekonomické situaci. Vlivem své drobné velikosti je Lucembursko více než většina dalších evropských států odkázáno na externí investice a obchodní vazby. Skrze aktivní diplomacii proto usiluje o podporu a zajištění stabilních obchodních vztahů s rozličnými zeměmi. Současné rozšíření působení lucemburské diplomacie do blízkovýchodních teritorií sleduje v první řadě přizpůsobení lucemburských externích priorit podpoře vznikajících obchodních a finančních vazeb. Situace ve světových teritoriích se zrcadlově odráží v podobě lucemburské zahraniční politiky a je tedy vhodné předpokládat, že její současná proměna je v daném ohledu podobná proměnám předcházejícím.

V období bipolárně rozděleného světa se Lucembursko soustředilo především na západoevropskou politickou scénu a důležité pro něj byly rovněž vztahy se Spojenými státy. V dané orientaci lucemburská diplomacie nevybočovala z převládajícího diskurzu externích politik zemí západní Evropy. V pozadí lze však vysledovat tři význačné proměny, či rozšíření zaměření lucemburské zahraniční politiky.¹³⁰

Prvotní sledovaná změna se odehrála po skončení druhé světové války odkloněním se od předchozí lucemburské neutrality k přímé účasti v obraných společenstvích Západní unie a NATO. Prioritou bylo zaručení svrchované existence Lucemburského velkovévodství. Spolupráce na projektech Evropských společenství dále rozvíjela přání o podporu domácího hospodářství. Došlo proto ke spojení cílů o zajištění bezpečnosti s ekonomickým rozvojem v podobě rozšíření vojenské i hospodářské spolupráce se západoevropskými státy. Efekt na lucemburskou zahraniční politiku spočíval v její „europeizaci“.

Druhá proměna souvisí s ochranou rozvíjejícího se bankovního a finančního sektoru v Lucemburku skrze dobré vztahy v prostředí západního bloku. Lucemburská diplomacie přes přání o podporu vztahů v širším světě tudíž setrvává ve své „prozápadní“ orientaci.

¹³⁰ Pojmy „proměna“ a „rozšíření“ je možné v obecné rovině zpětného pohledu na změny v zaměření lucemburské zahraniční politiky ztotožnit, protože ve všech popisovaných případech došlo k jejich překrytí.

Skončení studené války přineslo třetí významnou změnu do lucemburské zahraniční politiky, která se stala více multilateralistickou a globální. Její proměněné priority spočívají v boji proti chudobě, ochraně lidských práv ve světě, zlepšování světové bezpečnostní situace, etc. a v podpoře lucemburského finančního sektoru i společností.¹³¹

4.2. Současná situace

V současnosti se v lucemburské externí politice odehrává v pořadí čtvrtá proměna, jejíž podstatou je přeorientování pozornosti lucemburské diplomacie k novým prioritám a k dříve spíše opomíjeným světovým oblastem. Přestože by si Lucembursko přálo setrvání svého dosavadního atraktivního postavení pro světové finanční a bankovní instituce, díky kterému se ve své zahraniční politice stalo značně solidární v obhajobě i propagaci rozličných cílů OSN, je zřejmé, že evropské státy v dohledné době donutí Lucembursko k opuštění lákavé daňové politiky i tradice bankovního tajemství.¹³² Až se tak stane, lucemburští představitelé by si přáli mít k dispozici alternativní zdroj příjmů pro státní rozpočet. V důsledku toho Lucembursko nyní podporuje oblast vědy a výzkumu investicemi do projektů, podobných dříve představené revitalizaci čtvrti Belval. Ve své zahraniční politice definuje cíle rozvoje obchodních vazeb s dříve nepreferovanými světovými teritorii Afriky a Blízkého východu. Pro zachování dosavadní prosperity je tudíž nezbytné, aby lucemburská diplomacie dopomáhala domácím společnostem v jejich obchodních aktivitách a chránila příliv perspektivních investic do lucemburského finančního sektoru.

Otevření velvyslanectví v Abú Dhabí a v Ankaře se odehrálo na pozadí právě zmíněného cíle lucemburské externí politiky. V případě Turecka tvořily dlouhodobě přátelské obchodní vztahy spolu s jeho strategickým významem hlavní důvody vedoucí k vytvoření lucemburského velvyslanectví v Ankaře.¹³³ Povýšení dřívější obchodní kanceláře v Abú Dhabí lze prisuzovat spíše snaze o lepší politickou ochranu investic přicházejících do lucemburského finančního sektoru a roli SAE coby důležitého obchodního partnera.

V detailním pohledu je poté potřeba rozlišit jednotlivé rozšiřující prvky, které poté odlišně ovlivňují podobu lucemburské zahraniční politiky.

¹³¹ Pro pochopení nynější čtvrté proměny je zapotřebí mít na paměti priority vytvořené v devadesátých letech. Současně lucemburské externí cíle s nimi souvisejí a v mnohých ohledech jsou jim podobné.

¹³² Luxembourg to ease the secrecy surrounding its banks, British Broadcasting Corporation. London: 10.4.2013 [cit. 2013-22-04]. <<http://www.bbc.co.uk/news/business-22089639>>

¹³³ Inaugural Address On the occasion of the opening of Luxembourg's Embassy in Ankara.

Rozšíření lucemburské diplomatické sítě z roku 2011 je proto zapotřebí přisuzovat především současným ekonomickým prioritám Lucemburského velkovévodství.

Závěr

Lucembursko se ve druhé polovině dvacátého století ve své zahraniční politice profilovalo jako aktér snažící se o vzájemné propojení se vznikajícím evropským společenstvím. Zároveň také důrazně lpělo na vytváření externích spojení se Spojenými státy a Kanadou souvisejících s prioritou profilace v evropském prostředí. Lucembursko lze v daném pohledu stěží označit jako jedinečné, obdobné zahraniční vazby jsou pozorovatelné i u Belgie, Dánska, Francie, etc. Spíše jej lze definovat jako unikátní příklad, kdy došlo ke spojení schopnosti státu v definování svých externích priorit s příhodnou evropskou pozicí. Vlivem geopolitických i ekonomických faktorů se lucemburská zahraniční politika od padesátých let dvacátého století soustředila na severoatlantickou spolupráci a podpoření evropské integrace. Přestože se dané rysy vyskytují i v nynější lucemburské externí politice, její celková podoba prošla řadou proměn.

Díky atraktivní finanční politice se Lucembursko stalo prosperujícím státem, který si může dovolit věnovat prostředky na globálně prospěšné cíle. V lucemburské zahraniční politice se proto v devadesátých letech objevuje dříve nepříliš rozvinutá „solidární“ dimenze přetrvávající do dnešních dní. Její další význačné nynější aspekty spočívají ve snaze o zlepšení bezpečnostní situace ve světě, prosazování rozličných cílů OSN, ochraně svého finančního sektoru a v podpoře perspektivních obchodních vztahů.

Současná lucemburská externí politika prochází důležitou proměnou. Ve svých prioritách se soustředí na ochranu globálních aktivit domácích společností a snaží se také výrazněji rozvíjet obchodní vztahy se strategickými partnery. Dosavadní převažující orientaci na Evropu, severní Ameriku a jihovýchodní Asii doplňuje oblast Blízkého východu, kde Lucembursko v roce 2011 přistupuje k rozšíření své diplomatické sítě otevřením velvyslanectví v Abú Dhabí a v Ankaře. Důvodem pro zaměření se na blízkovýchodní region se stalo úsilí o podpoření strategických obchodních a finančních vazeb se SAE a s Tureckem. Pro správnost této teorie nasvědčuje dění z druhé poloviny osmdesátých let dvacátého století, kdy Lucembursko ve snaze o ochranu perspektivních obchodních vztahů s Japonskem otevřelo velvyslanectví v Tokiu.

V nynější době se Lucembursko pokouší o diverzifikaci svého hospodářství, které přílišně spoléhá na finanční sektor. Globální finanční služby prochází výraznou proměnou, jež se pravděpodobně projeví částečnou ztrátou lucemburské atraktivní pozice v bankovní a finanční sféře. Lucembursko proto rozvíjí obchodní vztahy s dříve opomíjenými

perspektivními světovými teritorii Blízkého východu, do kterých mohou svými aktivitami pronikat lucemburské společnosti. Lucemburská zahraniční politika sleduje danou snahu rozšířením své diplomatické sítě do SAE a Turecka, kde se dokáží svými produkty a službami uplatnit lucemburské společnosti. Z Blízkého východu směřují v posledních letech také význačné investice do velkovévodství, které Lucembursko nyní lépe politicky ochraňuje.

Bakalářské práce „Proměna lucemburské zahraniční politiky“ se snažila odpovědět na výzkumnou otázku: *Proč se Lucembursko ve své zahraniční politice soustředí na dříve opomíjené vzdálenější světové oblasti a přistupuje k rozšiřování sítě zastupitelských úřadů?* Současná lucemburská zahraniční politika je charakteristická svou orientací na podporu perspektivních obchodních vztahů. Lucembursko se orientuje na dříve spíše přehlíženou oblast Blízkého východu především pro svůj současný zájem o diverzifikaci ekonomiky v důsledku dalekosáhlých globálních změn ve finančních službách. Představený cíl se pokouší dosáhnout skrze rozvoj obchodních a finančních vazeb se SAE a s Tureckem. Vytvořením velvyslanectví v Abú Dhabí a v Ankaře poskytuje vhodné diplomatické pokrytí rozvíjejícím se obchodním a finančním vztahům. Otevřeným lucemburským ambasádám ve SAE a v Turecku je také potřeba přisoudit strategickou důležitost jejich blízkovýchodní pozice. Blízký východ představuje v dlouhodobějším pohledu perspektivní světovou oblast, která tvoří důležitého obchodního partnera EU. Velvyslanectví v Abú Dhabí a v Ankaře jsou proto nezbytné k podpoře současné lucemburské snahy o diverzifikaci domácí ekonomiky a oprostění se od přílišného spoléhání se na příjmy plynoucí z finanční sféry. Otevřením těchto dvou velvyslanectví tudíž Lucembursko sledovalo své současné ekonomické cíle.

Summary

Luxembourg can be defined as an actor striving by its foreign policy for interconnections with the emerging European Community from the second half of the twentieth century. Relating to its priority of profiling in European affairs, Luxembourg's diplomacy at the same time emphatically sought to create external links with the United States and Canada. Similar foreign ties can be observed even in Belgium, Denmark, France, etc., therefore Luxembourg could hardly be labelled as a unique case in this view. Rather, it can be described as a rare example of connection between the state's ability

to define its external priorities and an appropriate European position. Since the fifties of the twentieth century, Luxembourg's foreign policy consistently encouraged the process of European integration and focused on the North Atlantic Co-operation, due to the geopolitical and economic factors. Despite the persistence of these features in current Luxembourg's foreign policy, its overall form underwent a series of changes.

Thanks to its attractive financial policy, Luxembourg became a prosperous state that can afford paying funds for globally beneficial objectives. Previously not very developed dimension of "solidarity" is therefore appearing in Luxembourg's foreign priorities from the nineties. Other present significant aspects are effort to improve the security situation in the world, promotion of diverse goals of the UN, protection of Luxembourg's financial sector and support of promising business relations.

The current foreign policy of Luxembourg is undergoing a considerable change. It concentrates on protection of global activities of domestic companies and also particularly tries to develop stronger business links with strategic partners. Luxembourg expanded its diplomatic network by opening embassies in Abu Dhabi and Ankara in 2011. The Middle East complements its existing prevailing focus on Europe, North America and Southeast Asia. Reason for focusing on the Middle East was to encourage strategic business and financial ties with Turkey and the UAE. Events of the second half of the eighties of the twentieth century indicate for the correctness of this theory; Luxembourg at that time opened the Embassy in Tokyo in an effort to protect prospective business relations with Japan.

Bachelor's thesis "The change of Luxembourg's foreign policy" sought to give an answer to the research question: *Why does the foreign policy of Luxembourg focus on previously overlooked remote world regions and expand the network of embassies?* The current Luxembourg's foreign policy is specific by the orientation to support promising business relations. Luxembourg focuses on a previously overlooked Middle East especially for its current economic interests. Luxembourg's diplomacy attempts to achieve this by developing trade and financial ties with Turkey and the UAE. It provides the appropriate diplomatic coverage of emerging commercial and financial relations by creating embassies in Abu Dhabi and Ankara. We should also attribute the strategic importance of the Middle East position to these newly established embassies. The Middle East is a perspective world region, which constitutes an important trading partner of the EU. Embassies in Abu Dhabi and Ankara are necessary to support current Luxembourg efforts to diversify the domestic

economy and suitable for a disengagement from excessive reliance on revenue from the financial sector. Luxembourg therefore followed its present economic objectives by the opening of these two embassies.

Použitá literatura

Odborné publikace a knihy

- ANNESLEY, Claire. A political and economical dictionary of Western Europe. New York: Routledge, 2005.
- ASSELBORN, Jean. Déclaration de politique européenne et étrangère. Luxembourg, 2010.
- ASSELBORN, Jean. Déclaration de politique étrangère. Luxembourg, 2012.
- ARCIDIACONO, Bruno. L'Europe vingt ans après la fin de la guerre froide. Bruxelles: P.I.E. Peter Lang, 2012.
- BRYSK, Alison. Global good Samaritans: human rights as foreign policy. Oxford: Oxford University Press, 2009.
- DESSOUKI, Ali E. Hillal; KORANY, Bahgat. The Foreign Policies of Arab States: The Challenge of Globalization. Cairo: American University in Cairo Press, 2010.
- DOLAN, Andrew; HOBBS, Joseph J. World Regional Geography. Stamford: Cengage Learning, 2008.
- HILL, Christopher. The Changing Politics of Foreign Policy. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2003.
- HODSON, Dermot. Governing the Euro Area in Good Times and Bad. Oxford: Oxford University Press, 2011.
- KREINS, Jean-Marie. Histoire du Luxembourg: des origines à nos jours. Paris: Presses Universitaires de France, 2010.
- LELIEVELDT, Herman; PRINCEN, Sebastiaan. Cambridge: The Politics of the European Union. Cambridge University Press, 2011.
- LOVE, Juliet; O'BRIAN, Jullian. Western Europe 2003. Abingdon: Routledge, 2003.
- MAGONE, José M. Contemporary European Politics: A comparative introduction. Abingdon: Routledge, 2011.

- PATRICOLA, Jean-François. Grande Région. Ministère de la Santé. Luxembourg, 2011.
- PÉPORTÉ, Pit. *Inventing Luxembourg: Representations of the Past, Space and Language from the Nineteenth to the Twenty-First Century*. Leiden: Brill, 2010.
- ROUGEMONT, Denis. *L'Avenir est notre affaire*. Paris: Stock, 1977.
- SALLIE, A. Marston; KNOX, L. Paul; LIVERMAN, M. Diana. *World Regions in Global Context: Peoples, Places, and Environments*. Upper Saddle River: Pearson Prentice Hall, 2005.
- SMITH, Karen E. *European Union Foreign Policy in a Changing World*. Cambridge: Polity Press, 2008.
- STEINMETZ, Robert; WIWEL, Anders. *Small States in Europe: Challenges and Opportunities*. Aldershot: Ashgate Publishing Limited, 2010.
- THEWES, Guy. *Histoire du Grand-Duché de Luxembourg*. Luxembourg: Service information et presse du gouvernement luxembourgeois, 2008.
- TRAUSCH, Gilbert. *Le Role et la Place des Petits Pays en Europe au XXe Siecle*. Bruxelles: Bruylant, 2005.
- TRAUSCH, Gilbert. *Histoire du Luxembourg: le destin européen d'un petit pays*. Évreux: Privat, 2003.
- UNEP. *Unep in Afghaistan*. United Nations Environment Programme, 2009.
- ZAKARIA, Fareed. *Postamerický Svět*. Praha: Academia, 2010.
- ZAHLEN, Paul. *L'économie luxembourgeoise. Une histoire mouvementée*. Luxembourg: Statec, 2008.

Odborné časopisy

- FURNESS, Mark. „Who Controls the European External Action Service? Agent Autonomy in EU External Policy“. *European Foreign Affairs Review*. March 2013, vol. 18, no. 1, s. 103-125.

- OATES, Christopher. Porous Foreign Policy: The EU's Embarrassing Arms Embargo Episode. *Journal of European Integration History*. 2011, vol. 18, no. 1/2. s. 39-49.

Novinové zdroje

- A 3D Approach to US Foreign Policy, *The Huffington Post*. New York: 10.2. 2011 [cit. 2012-04-19]. <http://www.huffingtonpost.com/lisa-schirch/a-3d-approach-to-us-forei_b_821270.html>
- Luxembourg to ease the secrecy surrounding its banks, *British Broadcasting Corporation*. London: 10.4.2013 [cit. 2013-22-04]. <<http://www.bbc.co.uk/news/business-22089639>>
- Qatar Airways confirms Cargolux stake sale, *Reuters*. London: 13.1. 2013 [cit. 2013-03-11]. <<http://uk.reuters.com/article/2013/01/13/uk-qatar-airline-cargolux-idUKBRE90C04620130113>>
- Switzerland eases bank secrecy laws, *Al Jazeera English Press*. Doha: 13.3. 2009 [cit. 2012-12-03]. <<http://www.aljazeera.com/news/europe/2009/03/2009313143020249544.html>>

Elektronické zdroje

- A peaceful Europe – the beginnings of cooperation, 1958. *European Union, Communication department of the European Commission*. Brussels: 2012 [cit. 2012-11-11]. <<http://europa.eu/about-eu/eu-history/1945-1959/1958/fr>>
- Belgique et Luxembourg - Convention établissant une union économique entre les deux pays, signée à Bruxelles le 25 juillet 1921. *League of Nations, Treaty Series: 1922*. World Legal Information Institute, Sydney: 2012 [cit. 2012-11-09]. <<http://www.worldlii.org/int/other/LNTSer/1922/58.html>>
- Bilateral Relations. *Embassy of the Grand-Duchy of Luxembourg in Tokyo*. Tokyo: 2013 [cit. 2013-01-31]. <<http://tokyo.mae.lu/en/Bilateral-Relations>>

- Charter of the United Nations. United Nations, San Francisco: 1945 [cit. 2012-11-09]. <<http://treaties.un.org/doc/Publication/CTC/uncharter.pdf>>
- Cité judiciaire au Plateau du St Esprit. Administration des bâtiments publics. Luxembourg: 2011 [cit. 2012-11-13]. <<http://www.abp.public.lu/projets/realises/2008/pjl/index.html>>
- Déclarations de politique étrangère. Ministère des Affaires Etrangères. Luxembourg: 2012 [cit. 2012-11-04]. <<http://www.mae.lu/fr/content/view/full/14240>>
- Diplomatická zpráva. Velvyslanectví USA v Lucembursku, vedoucí obchodní a politické sekce Daniel L. Foote, 25 Srpna 2006. Luxembourg: 2006 [cit. 2013-04-01]. <<http://cablegatesearch.wikileaks.org/cable.php?id=06LUXEMBOURG471>>
- Diplomatická zpráva. Velvyslanectví USA v Lucembursku, zástupce velvyslance Steve Kraft, 3 Dubna 2009. Luxembourg: 2009 [cit. 2013-03-31]. <<http://cablegatesearch.wikileaks.org/cable.php?id=09LUXEMBOURG100>>
- Discours de Pierre Elvinger. Centre d'études européennes. Luxembourg: 2013 [cit. 2013-01-16]. <http://www.ena.lu/discours_pierre_elvinger_londres_aout_1945-1-10217>
- Inauguration du nouveau Luxembourg Centre for Systems Biomedicine. Le Portail luxembourgeois de l'innovation. Luxembourg: 2011 [cit. 2012-11-19]. <<http://www.innovation.public.lu/fr/actualites/2011/09/inauguration-lcsb/index.html>>
- Inaugural Address On the occasion of the opening of Luxembourg's Embassy in Ankara. Ministère des Affaires Etrangères. Ankara: 2011 [cit. 2013-04-19]. <<http://www.mae.lu/fr/content/download/29987/228548/file/20111129,%20Discours%20d'ouverture,%20Ambassade%20Ankara.pdf>>
- L'histoire du Kirchberg. Fonds d'urbanisation et d'aménagement du Plateau de Kirchberg. Luxembourg: 2012 [cit. 2012-11-13]. <<http://www.kirchbergonline.lu/histoire.html>>
- La reconversion des friches industrielles dans le sud du Grand-Duché. Service information et presse, Gouvernement luxembourgeois. Luxembourg: 2010 [cit. 2012-

11-19].

<http://www.gouvernement.lu/dossiers/amenagement_territoire/friches/index.html>

- Les priorités de la Présidence. La Présidence luxembourgeoise du Conseil de l'Union européenne. Luxembourg: 2005 [cit. 2013-03-06].

<http://www.eu2005.lu/fr/presidence/priorites_et_pgm/priorites/index.html>

- Les quartiers d'habitation. Fonds d'urbanisation et d'aménagement du Plateau de Kirchberg. Luxembourg: 2012 [cit. 2012-12-03].

<<http://www.kirchbergonline.lu/index.html>>

- Liste des missions du Grand-duche de Luxembourg a l'étranger, Secrétariat Général, Ministère des Affaires étrangères, Grand-Duché de Luxembourg. Luxembourg: 2013.

- Luxembourg. What are the main drivers of environmental pressures? Copenhagen: 2010 [cit. 2013-03-31].

<http://www.eea.europa.eu/soer/countries/lu/soertopic_view?topic=country%20introduction>

- Luxembourg Contemporary Art Exhibition in Turkey. Ambassade du Luxembourg à Ankara. Ankara: 2012 [cit. 2013-04-19]. <<http://ankara.mae.lu/en/News/Luxembourg-Contemporary-Art-Exhibition-in-Turkey>>

- Luxembourg fends off internet VAT reform. Financial Times. London: 5.6. 2007 [cit. 2013-04-11]. <<http://www.ft.com/cms/s/0/c3bcb9aa-1384-11dc-9866-000b5df10621.html>>

- Luxembourg raises VAT from 1 January 2015. VATLive. Burlington: 2013 [cit. 2013-04-11]. <<http://www.vatlive.com/vat-rates/european-vat-rates/eu-vat-rates/>>

- Ministère des Affaires Etrangères, Grand-Duché de Luxembourg. Service information et presse, Gouvernement luxembourgeois. Luxembourg: 2012 [cit. 2012-11-04]. <<http://www.gouvernement.lu/ministeres/mae.html>>

- Missions d'aide humanitaire et opérations de maintien de la paix. Ministère des Affaires Etrangères et de la Défense. Luxembourg: 2013 [cit. 2013-04-01].

<http://www.armee.lu/mission_OMP/>

- Nouveau Traité Benelux. Secrétariat Général, Benelux. Bruxelles: 2012 [cit. 2012-12-03]. <http://www.benelux.int/fr/bnl/bnl_nieuwVerdrag.asp>
- Official Embassy Inauguration. Ambassade du Luxembourg à Abou Dabi. Abou Dabi: 2011 [cit. 2013-04-15]. <<http://abudhabi.mae.lu/en/News/Official-Embassy-Inauguration>>
- Pakistan Ambassade. Ministère des Affaires Etrangères. Luxembourg: 2013 [cit. 2013-04-15]. <<http://www.mae.lu/Site-MAE/Missions-diplomatiques-et-consulaires/Pakistan/Ambassade>>
- Population totale, luxembourgeoise et étrangère, de résidence habituelle au Luxembourg selon le sexe. Le Portail statistique du Luxembourg. Luxembourg: 2012 [cit. 2012-11-19]. <http://www.statistiques.public.lu/stat/TableViewer/tableViewHTML.aspx?ReportId=383&IF_Language=fra&MainTheme=2&FldrName=1>
- Qatar Ambassade. Ministère des Affaires Etrangères. Luxembourg: 2013 [cit. 2013-04-15]. <<http://www.mae.lu/Site-MAE/Missions-diplomatiques-et-consulaires/Qatar/Ambassade>>
- Quels sont les moments les plus importants de l'histoire du Benelux? Secrétariat Général, Benelux. Bruxelles: 2012 [cit. 2012-11-09]. <http://www.benelux.int/fr/bnl/bnl_geschiedenis.asp>
- Relations Chine-Luxembourg. Ambassade du Luxembourg à Pékin. Beijing: 2013 [cit. 2013-01-31]. <<http://pekin.mae.lu/fr/China-Luxembourg-relations>>
- Relations entre le Canada et le Luxembourg. Ambassade du Canada en Belgique et au Luxembourg. Bruxelles: 2013 [cit. 2013-02-26]. <http://www.canadainternational.gc.ca/belgium-belgique/bilateral_relations_bilaterales/canada_luxembourg_relations.aspx?lang=fr&menu_id=29&view=d>

- Relief Items For Russia Transported By Cargolux Of Luxembourg And Local Interline Partner Silk Way Airlines Of Azerbaijan. Cargolux. Luxembourg: 2010 [cit. 2013-04-05]. <<http://www.cargolux.lu/NewsPublicat/News.php#>>
- Repères historiques, bâtiments et symboles. Luxembourg: La Cour de justice des Communautés européennes, 2007.
- Représentations Consulaires du Grand-Duché de Luxembourg à l'étranger. Ministère des Affaires Etrangères, Grand-Duché de Luxembourg. Luxembourg: 2012 [cit. 2012-10-24]. <http://www.mae.lu/en/content/download/32330/246402/version/1/file/Representation_consulaire_lux_a_letranger.pdf>
- Series on Defense, Development, and Diplomacy (3ds) Approach to Foreign Policy. Washington, D.C.: Conflict Prevention and Resolution Forum, 2011. s. 4-6. [cit. 2013-04-19]. <http://www.sfcg.org/events/pdf/CPRF_3D_Report_0211.pdf>
- Sir Bani Yas Forum. Ambassade du Luxembourg à Abou Dabi. Abou Dabi: 2011 [cit. 2013-04-19]. <<http://abudhabi.mae.lu/en/News/Sir-Bani-Yas-Forum>>
- Sommet sur les objectifs du Millénaire pour le développement. Ministère des Affaires Etrangères. Luxembourg: 2013 [cit. 2013-04-05]. <[http://www.mae.lu/Mini-Sites/New-York/News/Marie-Josee-Jacobs-Ministre-de-la-Cooperation-et-de-l-Action-humanitaire-du-Luxembourg-participe-au-Sommet-sur-les-objectifs-du-Millenaire-pour-le-developpement/\(language\)/fre-FR](http://www.mae.lu/Mini-Sites/New-York/News/Marie-Josee-Jacobs-Ministre-de-la-Cooperation-et-de-l-Action-humanitaire-du-Luxembourg-participe-au-Sommet-sur-les-objectifs-du-Millenaire-pour-le-developpement/(language)/fre-FR)>
- The President of the Chamber of Deputies of Luxembourg, H.E. Laurent Mosar, paid an official visit to Turkey 19 and 20 November 2012. Ambassade du Luxembourg à Ankara. Ankara: 2012 [cit. 2013-04-15]. <<http://ankara.mae.lu/en/News/The-President-of-the-Chamber-of-Deputies-of-Luxembourg-H.E.-Laurent-Mosar-paid-an-official-visit-to-Turkey-19-and-20-November-2012.>>
- Timbuktu's documentary treasures. UNESCO. Paris: 2013 [cit. 2013-03-31]. <<http://www.unesco.org/new/en/unesco/resources/preserving-the-moslem-cultural-heritage-of-mali-and-africa/>>

- Traité instituant la Communauté économique européenne. Centre d'études européennes. Luxembourg: 2012 [cit. 2012-11-11]. <<http://www.cvce.eu/viewer/-/content/cca6ba28-0bf3-4ce6-8a76-6b0b3252696e/fr>>
- Traité instituant la Communauté européenne de l'énergie atomique. Centre d'études européennes. Luxembourg: 2012 [cit. 2012-11-11]. <<http://www.cvce.eu/viewer/-/content/4eea13cf-d79c-445e-843d-8f6a65acb009/fr>>
- Traité instituant un Conseil unique et une Commission unique des Communautés européennes. Centre d'études européennes. Luxembourg: 2012 [cit. 2012-11-11]. <<http://www.cvce.eu/viewer/-/content/be427f35-bec6-4872-9afa-e9602d628aea/fr>>

Seznam příloh

Příloha č. 1: Diplomatičká zastoupení Lucemburského velkovévodství v zahraničí

Přílohy

Příloha č. 1: Diplomatičká zastoupení Lucemburského velkovévodství v zahraničí

Liste des missions du Grand-duche de Luxembourg a l'étranger

Grand-duche de Luxembourg, Ministère des Affaires Etrangères, Secrétariat Général avril 2013

Table des Matières

I. Ambassades

II. Missions permanentes auprès des Organisations Internationales

III. Consulats Généraux – Luxembourg Trade and Investment Offices (LTIO)

IV. Bureaux

<i>I. Ambassades</i>	
ALLEMAGNE <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Georges SANTER Berlin	CANADA <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Jean-Louis WOLZFELD Washington
ANDORRE <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Jean Welter Madrid	CAP VERT <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Paul SCHMIT Lisbonne
AUTRICHE <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Hubert WURTH Vienne	CHINE <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Carlo KRIEGER Beijing
BELARUS (REPUBLIQUE DE) <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Pierre FERRING Moscou	CHYPRE <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Christian BIEVER Athènes
BELGIQUE <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Jean-Jacques WELFRING Bruxelles	COREE (REPUBLIQUE DE) <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Paul STEINMETZ Tokyo
BOSNIE-ET-HERZEGOVINE <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> Mme Sandra THEIN Luxembourg	CROATIE (REPUBLIQUE DE) <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Marc COURTE Luxembourg
BRESIL (REPUBLIQUE FEDERATIVE DU) <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Jean OLINGER Luxembourg	DANEMARK <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Gérard PHILIPPS Copenhague

<p>BULGARIE <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> Luxembourg</p>	<p>DROITS DE L'HOMME <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Georges FRIDEN Luxembourg</p>
<p>BURKINA FASO <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> Mme Martine SCHOMMER Luxembourg</p>	<p>EMIRATS ARABES UNIS <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Georges FABER Abu Dhabi</p>
<p>ESPAGNE <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Jean WELTER Madrid</p>	<p>IRLANDE <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> Londres</p>
<p>ESTONIE (REPUBLIQUE D') <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> Mme Michèle PRANCHERE Prague</p>	<p>ISLANDE <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> Londres</p>
<p>ETATS-UNIS D'AMERIQUE <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Jean-Louis WOLZFELD Washington D.C.</p>	<p>ITALIE <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> Mme Janine FINCK Rome</p>
<p>ETHIOPIE <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Jean-Marc HOSCHEIT Genève</p>	<p>JAPON <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Paul STEINMETZ Tokio</p>
<p>FINLANDE <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Gérard PHILIPPS Copenhague</p>	<p>KAZAKHSTAN (REPUBLIQUE DE) <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Pierre FERRING Moscou</p>
<p>FRANCE <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Paul DÜHR Paris</p>	<p>LAOS (REPUBLIQUE DEMOCRATIQUE POPULAIRE DU) <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Marc THILL Bangkok</p>
<p>GRANDE-BRETAGNE <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> Londres</p>	<p>LETONIE (REPUBLIQUE DE) <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Conrad BRUCH Varsovie</p>
<p>GRECE <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Christian BIEVER Athènes</p>	<p>LIECHTENSTEIN (PRINCIPAUTE DE) <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Jean FALTZ Berne</p>

<p>HONGRIE <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> Luxembourg</p>	<p>LITUANIE (REPUBLIQUE DE) <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Conrad BRUCH Varsovie</p>
<p>INDE <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Gaston STRONCK New Delhi</p>	<p>MALAISIE <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Marc THILL Bangkok</p>
<p>INDONESIE <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Marc THILL Bangkok</p>	<p>MALI <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> Mme Martine SCHOMMER Luxembourg</p>
<p>MALTE <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> Mme Janine FINCK Rome</p>	<p>POLOGNE <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Conrad BRUCH Varsovie</p>
<p>MEXIQUE <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Jean-Louis WOLZFELD Washington</p>	<p>PORTUGAL <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Paul SCHMIT Lisbonne</p>
<p>MONACO <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Paul DÜHR Paris</p>	<p>ROUMANIE <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Ronald MAYER Strasbourg</p>
<p>MONGOLIE <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Carlo KRIEGER Beijing</p>	<p>RUSSIE (FEDERATION DE) <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Pierre FERRING Moscou</p>
<p>MONTENEGRO <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Léon DELVAUX Luxembourg</p>	<p>SAINT-MARIN <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> Mme Janine Rome</p>
<p>MYANMAR <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Marc THILL Bangkok</p>	<p>SENEGAL <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> Mme Martine SCHOMMER Luxembourg</p>
<p>NICARAGUA <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Jean-Louis WOLZFELD Washington</p>	<p>SERBIE (REPUBLIQUE DE) <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> Mme Sasha BAILLIE Luxembourg</p>
<p>NIGER <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> Mme Martine SCHOMMER Luxembourg</p>	<p>SINGAPOUR (REPUBLIQUE DE) <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Marc THILL Bangkok</p>

<p>NORVEGE <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Gérard PHILIPPS Copenhague</p>	<p>SLOVAQUIE (REPUBLIQUE DE) <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Hubert WURTH Vienne</p>
<p>PAKISTAN (REPUBLIQUE ISLAMIQUE DU) <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Carlo KRIEGER Beijing</p>	<p>SLOVENIE (REPUBLIQUE DE) <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Hubert WURTH Vienne</p>
<p>PAYS-BAS <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Pierre-Louis LORENZ La Haye</p>	<p>SUEDE <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Gérard PHILIPPS Copenhague</p>
<p>PHILIPPINES <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Paul STEINMETZ Tokyo</p>	<p>SUISSE <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Jean FALTZ Berne</p>
<p>TCHEQUE (REPUBLIQUE) <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Michèle PRANCHERE Prague</p>	<p>UKRAINE (REPUBLIQUE D') <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> Mme Michèle PRANCHERE Prague</p>
<p>THAILANDE <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Marc THILL Bangkok</p>	<p>VIETNAM (REPUBLIQUE SOCIALISTE DU) <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Marc THILL Bangkok</p>
<p>TURQUIE (REPUBLIQUE DE) <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> Mme Arlette PACCOUDCONZEMIUS Ankara</p>	

<i>II. Missions permanentes auprès des Organisations Internationales</i>	
<p>BRUXELLES Représentation Permanente du Luxembourg auprès de l'Union Européenne <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Christian BRAUN Comité politique et de sécurité <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Stephan MULLER Représentation Permanente du Luxembourg auprès du Conseil de l'Atlantique Nord <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Jean-Jacques WELFRING</p>	<p>NEW YORK Représentation Permanente du Luxembourg auprès de l'Organisation des Nations-Unies <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> Mme Sylvie LUCAS</p>
<p>GENEVE Représentation permanente du Luxembourg auprès de l'Office des Nations-Unies, de l'Organisation Mondiale du Commerce et des Organisations Internationales <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Jean-Marc HOSCHEIT Représentant Permanent adjoint auprès de l'OMPI <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Jean DAMY Représentation permanente du Luxembourg auprès de l'Organisation Internationale pour l'Interdiction des Armes Chimiques <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Pierre-Louis LORENZ Représentation permanente du Luxembourg auprès de l'Union Africaine <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Jean-Marc HOSCHEIT</p>	<p>PARIS Représentation Permanente du Luxembourg auprès de l'Organisation de Coopération et de Développement Economiques <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Paul DÜHR</p>
<p>LONDRES Représentation Permanente du Luxembourg auprès de l'Organisation Maritime Internationale <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i></p>	<p>ROME Représentation Permanente auprès de la F.A.O., auprès du Fonds International de Développement Agricole des Nations-Unies et auprès du Programme Alimentaire Mondial <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> Mme Janine FINCK</p>

<p>STRASBOURG Représentation Permanente du Luxembourg auprès du Conseil de l'Europe <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Ronald MAYER</p>	<p>VIENNE Mission Permanente du Luxembourg auprès des organisations internationales à Vienne: • Agence internationale de l'Energie Atomique • Office des Nations Unies qui comprend l'Office des Nations Unies contre la Drogue et le Crime • Organisation des Nations Unies pour le Développement Industriel • Organisation du Traité pour l'Interdiction Complète des Essais Nucléaires <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Hubert WURTH Représentation Permanente du Luxembourg auprès de l'Organisation pour la Sécurité et la Coopération en Europe <i>Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire</i> M. Hubert WURTH</p>
--	--

III. Consulats Généraux – Luxembourg Trade and Investment Offices (LTIO)

<p>NEW YORK <i>Consul général</i> M. Jean-Claude KNEBELER</p>	<p>SHANGHAI <i>Consul général</i> M. Nicolas MACKEL</p>
<p>SAN FRANCISCO <i>Consul général</i> M. Georges SCHMIT</p>	

IV. Bureaux

<p>PRISTINA M. Pierre WEBER</p>	
---	--

Zdroj: Liste des missions du Grand-duche de Luxembourg a l'étranger, Secrétariat Général, Ministère des Affaires étrangères, Grand-Duché de Luxembourg. Luxembourg: 2013.